

Primorski dnevnik

Primorski Dnevnik je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

OB MEDNARODNIH PRIZADEVANJH ZA PREMOSTITEV IRANSKO-AMERIŠKE KRIZE

IRAN BOJKOTIRA SEJO VARNOSTNEGA SVETA OZN IN GROZI S PROCESOM AMERIŠKIM DIPLOMATOM

Današnji referendum o islamski republiki pomeni rojstvo novega kalifata, prave teokratske države - Bivši šah Reza Pahlavi bo brzkone našel zatočišče v Južni Afriki

NEW YORK — Varnostni svet OZN je ponovi pričel razpravo o iransko - ameriški krizi, a je že sedaj povsem jasno, da sklepi varnostnega sveta ne bodo bistveno spremenili položaja. Odsotnost iranskega predstavnika, ali bolje rečeno, bojkot svetovne organizacije, ki ga je ukazal ajatulah Homeini, pa pomeni obenem hud udarec ugledu iranske revolucije. Tega se je ameriška diplomacija dobro zavedala, zato ni nasprotovala sklicanju varnostnega sveta kljub odsotnosti Irana.

Bivši iranski zunanji minister Bani - Sadr se dobro zaveda taktične napake in je večeraj obojito iransko radiotelevizijo (njen direktor je sedajni zunanji minister), da je z izkrivljanjem resnice in z napadi na generalnega sekretarja OZN Kurta Waldheima preprečila prebivalstvu in da je prisotnost iranskega predstavnika na seji varnostnega sveta odveč. Bani - Sadr je tako dal duška svojemu razočaranju, da ga je Homeini brez pomislekov odžagal. A tudi novi ministri Ghotbzadeh že obračunava z iracionalnostjo in fanatizmom. Večerja je moral pod pritiskom islamskih študentov spreminiti svojo verzijo, da so ameriški diplomati, ki so se zatekli v zunanje ministrstvo, svobodni in lahko zapustijo Iran. Ghotbzadeh pa je brez začrege zanikal tako izjavo, da se ne bi zameril islamskim študentom in z njimi edenemu gospodarju v Iranu: ajatulu Homeiniju.

Islamski študentje so medtem odkrili, da sta dva funkcionarja ameriške veleposlaništva člana ameriške tajno-obveščevalne službe CIA. Eden, William Doughtery, naj bi to celo priznal. Ameriško državno tajništvo ni hotelo komentirati te vesti, a opazovalci domnevaajo, da ima tajništvo dokazne o uničenju vseh najbolj zaupnih in tajnih dokumentov ameriškega veleposlaništva v Teheranu. Islamski študentje imajo torej v rokah nepomembne dokumente o dejavnosti, ki jo vršijo tudi druga veleposlaništva v svetu. Dokazi navsezadnje niso nikoli dostavljani v Washington. Vse dokazne dokumente o dejavnosti, ki jo vršijo tudi druga veleposlaništva v svetu, dokazi navsezadnje niso nikoli dostavljani v Washington.

Pred razpravo o «evroizstrelkih»

V tokratne se v rimskem parlamentu začne razprava o namestitvi novih jedrskih raketnih izstrelkov peršing in cruise v Italiji. Pred začetkom razprave je KPI predložila v parlamentu resolucijo, v kateri ponavlja predloge, ki so jih komunisti iznesli pred nekaj dnevi in sicer, naj bi Italija na sedanju pakta NATO predlagala, da se vsaj za 6 mesecev odloži sklep o proizvodnji in namestitvi takih izstrelkov v zahodni Evropi, da NATO pozove SZ, naj prekrine proizvodnjo in nameščanje izstrelkov SS 20 in naj se takoj začne pogajanja za vzpostavitev vojaškega ravnovesja v Evropi na nižji ravni, da se zagotovi obojestranska varnost. Demokristiani pa so se o tem predlogu že negativno izrekli, čes da ne rešuje danjega stanja strateške premoči SZ. Skrajna leвица pa je iz protesta proti predlogu o namestitvi jedrskih izstrelkov že uprizorila več manifestacij; na silki (telefoto AP) demonstranti pred ameriško ambasado v Rimu

POSEG VELEPOSLANIKA SFRJ V OZN

Komatina o boju proti hegemonizmu

Odobrena resolucija, ki jo je predložilo šest nevtrščenih držav, med katerimi tudi Jugoslavija

NEW YORK — Politični komite generalne skupščine OZN je sprejel predlog resolucije šestih nevtrščenih držav, v kateri predlagatelj obojito hegemonizem in vseobsegajočo politično, gospodarsko, vojaško in kulturno dominacijo. Ta resolucija, je dejal Komatina odlično odboja uporabo šah in vmešavanje v notranjo stvarnost drugih držav ter poziva k umiku vseh tujih sil iz zasadenih ozemelj, obenem pa se zavzema za dosledno spoštovanje pravic narodov do samoodločbe in za nadaljevanje naporov za vzpostavitev novega pravičnega sistema v mednarodnih odnosih, prav tako pa tudi novega mednarodnega gospodarskega reda. (bbr)

NEAPELJ — Zaradi prezojne vključitve centralne kurjave bo do stanovitve nekega poslopja v sistema mednarodnih političnih in gospodarskih odnosov. Hegemonistični odnosi predstavljajo v vsakem pogledu neposredno nevarnost za mir na svetu ter bi jih zato ne mogli obravnavati kot prehodnega pojava, je dejal Komatina, ki je nato opozoril, da so hegemonistični odnosi danes v svetu zelo pogostni, mnogo bolj kot bi si lahko mislili.

Neposredne vzroke za hegemonistične odnose je Komatina iskal predvsem v obstoječem sistemu mednarodnih odnosov, ki je osnovan na zastarelih doktrinskih ravnotežja sil, ter politične razdelitve sveta na bloke in interese sfer, v katerih akterji z neposredno nadvlado ali s strategijo posrednih nastopov obranjajo svoje prednosti, najpogosteje na škodo neodvisnosti nerazvitih držav. Veleposlanik SFRJ je nadaljeval svoj posej z ugotovitvijo, da hegemonizem izhaja tudi iz poskusa reševanja mednarodnih naporov s silo, pri čemer se pogosto družbene spremembe, boj za osvoboditev narodov ali problemi medsebojnih odnosov med posameznimi državami izkorišča za uveljavljanje hegemonističnih odnosov ali za tekmo pri določanju meja interesnih sfer. Komatina je nato poudaril, da so nevtrščne države kot eno osnovnih načel predstavljajo boj proti hegemonizmu, ki ga postavljajo na isto ravni z bojem proti imperikalizmu, kolonializmu in vsim oblikami dominacije.

Z nastankom gibanja nevtrščenih držav se je torej pojavila dejanska sila kot alternativa obstoječemu sistemu, ki se je razvijal v smeri ohranjanja enakopravnih odnosov. Z dejavnostjo nevtrščenih držav so bili ustvarjeni ugodni pogoji za boj za neodvisnost, enakopravnost, razvoj in napredok. Komatina je nato obrazložil resolucijo in poudaril, da ta dokument zavrača v mednarodnih odnosih vse oblike dominacije in vse oblike pritiska, političnega, ideološkega, gospodarskega, vojaškega in kulturne znanaja. Ta resolucija, je dejal Komatina odlično odboja uporabo šah in vmešavanje v notranjo stvarnost drugih držav ter poziva k umiku vseh tujih sil iz zasadenih ozemelj, obenem pa se zavzema za dosledno spoštovanje pravic narodov do samoodločbe in za nadaljevanje naporov za vzpostavitev novega pravičnega sistema v mednarodnih odnosih, prav tako pa tudi novega mednarodnega gospodarskega reda. (bbr)

NEAPELJ — Zaradi prezojne vključitve centralne kurjave bo do stanovitve nekega poslopja v sistema mednarodnih političnih in gospodarskih odnosov. Hegemonistični odnosi predstavljajo v vsakem pogledu neposredno nevarnost za mir na svetu ter bi jih zato ne mogli obravnavati kot prehodnega pojava, je dejal Komatina, ki je nato opozoril, da so hegemonistični odnosi danes v svetu zelo pogostni, mnogo bolj kot bi si lahko mislili.

Neposredne vzroke za hegemonistične odnose je Komatina iskal predvsem v obstoječem sistemu mednarodnih odnosov, ki je osnovan na zastarelih doktrinskih ravnotežja sil, ter politične razdelitve sveta na bloke in interese sfer, v katerih akterji z neposredno nadvlado ali s strategijo posrednih nastopov obranjajo svoje prednosti, najpogosteje na škodo neodvisnosti nerazvitih držav. Veleposlanik SFRJ je nadaljeval svoj posej z ugotovitvijo, da hegemonizem izhaja tudi iz poskusa reševanja mednarodnih naporov s silo, pri čemer se pogosto družbene spremembe, boj za osvoboditev narodov ali problemi medsebojnih odnosov med posameznimi državami izkorišča za uveljavljanje hegemonističnih odnosov ali za tekmo pri določanju meja interesnih sfer. Komatina je nato poudaril, da so nevtrščne države kot eno osnovnih načel predstavljajo boj proti hegemonizmu, ki ga postavljajo na isto ravni z bojem proti imperikalizmu, kolonializmu in vsim oblikami dominacije.

Z nastankom gibanja nevtrščenih držav se je torej pojavila dejanska sila kot alternativa obstoječemu sistemu, ki se je razvijal v smeri ohranjanja enakopravnih odnosov. Z dejavnostjo nevtrščenih držav so bili ustvarjeni ugodni pogoji za boj za neodvisnost, enakopravnost,

V PRIHODNEM TEDNU

Štiridnevna stavka zdravnikov bo ohromila delo v bolnišnicah

V petek bodo stavkali tudi splošni zdravniki - Protest v zvezi z zdravstveno reformo

RIM — Predsednik vsedržavne zveze zdravnikov (FNOM) Parodi je večeraj napovedal štiridnevno vsedržavno stavko vseh odvisnih zdravnikov od 4. do 7. decembra. Stavke se bo udeležilo 40 tisoč občinskih in pokrajinskih zdravnikov ter tistih, ki so zaposleni v bolnišnicah in univerzitetnih inštitutih. V petek, 7. decembra, se jim bodo pridružili splošni in ambulatorni zdravniki ter zunanji zdravniki bolniških blagajen, tako da bo stavka zajela kar 130 tisoč zdravnikov. 24-urno stavko, se bo začela s prvo ponedeljkovo izmenjo, je proglasil tudi avtonomni sindikat CISAS, ki povezuje bolnišničarske, porodniško in tehniško - zdravstvene osebe. V severni in srednji Italiji bodo stavkali tudi zdravniški asistenti in pomočniki zdravnikov. Od 10. pa do 14. decembra se bodo vzdržali dela veterinarji.

Parodi je med večerajšnjo tiskovno konferenco izjavil, da ima stavka ena najbolj enotnih in zdravniških kategorij, namen brati vlogo in profesionalnost zdravniških delavcev, ki ju dosednji način ureditve zdravstvene reforme hudo ogroža. Poudaril je predvsem štiri točke, ki so sprožile protest zdravnikov in sicer nasprotovanje tistemu členu zakona zdravstvene reforme, ki vključuje stalež zdravnikov tudi specialiste, kot so biologji, kemiki in fiziki, ki nimajo neposrednega stika z bolnikom in ima torej njihovo delo dosti manjše in drugačne odgovornosti.

Zdravniki so tudi proti zakonskemu osnutku, ki je poimenovan po predlagatelju Gianniinju, v katerem so uokvirjeni na isto stopnjo vsi nameščeni javnih služb, ne glede na namen njihovega dela. Poleg tega predvideva osnutku tudi pogodbeno pogajanja med vlado in sindikalno zvezo, v okviru katerih bi predstavniki zdravniške kategorije imeli bolj malo besede.

Predsednik FNOM je tudi poudaril, da hočejo zdravniki s stavko opozoriti javnost na izredno pomankanjivo organizacijo strukture, ki bodo s 1. januarjem, ko bi morala stopiti v veljavo zdravstvena reforma, sestavljale krajevne zdravstvene enote. Te enote pa so različne za vsako deželo, zato se zdravniki bojijo, da bodo diskriminirani glede svoje avtonomije in delovnih odnosov, ki bodo v vsaki deželi različni. Pri tem opozarjajo prebivalstvo, da bodo tudi pacienti diskriminirani, saj bodo na podlagi deželnih sklepov zdravstvene storitve različne za posamezne krajevne zdravstvene enote.

Sindikalna konfederacija zdravnikov (CIMO) je vsakeuraj namenjela nujno pomoč. Od prihodnjega torka do petka bo torej v vsakem oddelku en sam zdravnik, v urah po običajnem urniku bo na razpolago služba za nujne posege, sprejemi v bolnišnice pa bodo omejeni le na dejanske in dokazane nujne primere. CIMO še sporoča, da bodo v primeru neučinkovitosti stavke, njeni člani nadaljevali z «belo stavko». (nf)

LIQZBONA — Skoraj sedem milijonov volivcev bo danes šlo na volišča, da na prvih izrednih političnih volitvah obnovijo parlament. Po portugalski ustavi pa bo mandat novega parlamenta trajal le osem mesecev do prihodnjih rednih volitev. Kljub temu pa so v dvajsetdnevni volilni kampanji portugalske stranke in njihovi voditelji napeli vse sile, da bi spreminili razmerje sil v parlamentu.

Portugalski volilni zakon prepoveduje proučevanje javnega mnenja, dan pred volitvami, a politični opozovalci v Lizboni so prepričani, da bo glavni porazenec sedanjih izrednih volitev Mario Soares in njegova socialistična stranka. Pri taki oceni bi morala zmagati centristično-desničarska koalicija, ki združuje socialdemokrate, krščansko demokracijo in monarhiste. To pa ne bi pomenilo samo Soaresovega poraza, temveč poraz vse leve, ki ji ni uspelo najti skupnega jezika in strategije, da bi v državi preprečila preokret v desno. Med drugim je levica razdeljena med sedem strank in eno koalicijo, ki ji načeljuje Cunhalova KP Portugalske. Pred večerajšnjim zatijem so bile o ostre polemike predvsem med portugalskimi komunisti in socialisti.

Vsekakor pa so ugibanja preurajena, saj se lahko še marsikaj zgodi, morebitni poraz levice pa bo nedvomno dobra šola, da čez osem mesecev ne bodo ponovili enakih napak. (DUSAÑ FALC)

ŠKANDAL ENI V SREDIŠČU ITALIJANSKE POLITIČNE STVARNOSTI

KAM JE IZGINILO 100 MILIJARD LIR

Demokristijani kličejo na začgovor socialistične funkcionarje, politični del «operacije» pa so vendarle izpeljali sami

RIM — Škandal ENI je postal stvarnost. Iz dneva v dan se bogatijo s škandalčki, ki jih sestavljajo tako številne osebe, ki so vanj vpleteno in njih stonjupce cela vrsta obronkih nejasnosti. Minister za državne soudeležbe Lombardini ni hotel zagovarjati predsednika ENI, ki je podal vrsto namerno sprosto izjav in je torej dejansko zahteval njegov odstop. Drugi predstavniki sedanje vlade so se vedli drugače in zanikali vse. Stamatiti pa, minister za trgovino s tujino, ki je izdal dovoljenje za izvoz več kot sto milijard lir za «provizijo», v komisiji za proračun ni znal razložiti, od kod tolikšna posrednisk izdajanja dovoljenja za nakazilo tolikšne vsote takemu posredniku (megleni panamski družbi Sophilu) z jamstvom, ki koristi izključno posredniku. V parlamentu bodo spregovorili tudi drugi ministri. Bisaglia in Cossiga (kot namestnik zunanjeje ministra) zaenkrat pa ne bodo zaslišali Andreottija, predsednika vlade, ko je bila dogovorjena pogodba; vendar pa je že sedaj dovolj podatkov, da se sprozi parlamentarna preiskava, do katere bo seveda gotovo prišlo) z vsoto odločnosti, da se prepreči tipično italijansko izkoriščanje škan-

dala kot sredstva političnega boja med vrticami, kot grozilo na preži, do potankosti izdelanega izsiljevanja, ki ga je mogoče uveljavljati in voditi v skladu s koristimi nekaterih posameznikov.

Prepogosto smo v zadnjih tednih slišali italijanske politike ki so trdili, da nekaj nedvomno smrdi, vendar pa ni dokazov. To je že znana zgodba o skrivicu, proti kateremu ni mogoče ukrepati, ker ni obremenjenih dokazov. Gre za način, da zadovoljijo javno mnenje s tem, da mu posredjuje krivice, oblastem ne dopustijo, da jih opozorijo; politični razred pa ohranja sumničenja in se jih poslužuje z načinom, ki ga je že večkrat uporabljal, a ki ne privede nikamor.

Danes je stanje tako :

1. minister za državne soudeležbe na splošno presenečenje vseh pokaže, da zaupa predsedniku ENI in doda, da nima razlogov za zaupanje, ki ga Mazzantini ni sproti obveščal, kot bi moral in kar je minister od njega tudi zahteval;

2. visok funkcionar ENI, Leonardo Di Donna izvija, da ni nikoli soglašal s kupcijo, govori o nasprotjih in nepravilnosti pri delovanju odbora ENI, smatra, da je posebno jamstvo ENI družbi Sophilu neumnost, ki koristi samo tej družbi in z vsem tem demantira Mazzantija;

3. Mazzantini je vedno zanikal, da bi se bili ponudili Italijani za izpeljavo in kupcijo (in v tem je povsem v skladu z izjavami vlade); nenadoma pa razkrije, da je on sam sprejel nekega Beniamina Macka, milanskega finančnega svetovlavo, socialista, Craxijevega prijatelja (kot pišejo časopisi), ki mu je — ni znano zakaj — ponudil posredovanje nekega drugega Italijana, Racitija; Mack je bil odsloven;

4. Stamatiti hoče zvriniti svojo odgovornost na italijanski urad za menjava (UIIC), ki pa se mora na tem področju ravnati po njegovih direktivah, vendar mu ne uspe, da bi preprečil parlamentarno komisijo, ki sklene, da bo zaslišala ravnatelj UIIC dr. Battaglio;

5. za nameček pa (nakar mnogi po krivem pozabljajo) je tu še odkritel, da je tuja finančna družba Tradeinvest, ki jo je ENI pooblastil, da plača posrednika zahtevala «provizijo» na «provizijo» 0,25 odstotka od preko 500 milijard. Poleg tega pa predsednik ENI nagradi vodilnega funkcionarja dr. Sarchija s 25 milijoni lir; vse skupaj je nezasišano.

Gre za veliko kupcijo (ki je tu-

Otroci manjšin v Tolentinu

(Od našega poročevalca)

TOLENTINO — Mesto Tolentino pozdravlja otroke italijanske narodnostne skupnosti iz Izole, slovenske manjšine iz Trsta in hrvaške narodnostne skupnosti iz Moliseja; tako je zapisano na pisnih lepakih, s katerimi so posejali to majhno mestec v Markah, kjer se je že v petek pričelo v razpravnem razpoloženju in prijateljskem vzdušju in se bo danes zaključilo srečanje tolentinskih otrok z otroki italijanske narodnostne skupnosti iz Izole, iz Acquavive Collecroce v Moliseju ter malimi člani folklorne skupine prosvetnega društva Rdeča zvezda iz Saleza. Pobuda se ukvirja v sodelovanju, ki sta ga že pred skoraj tremi leti vzpostavili samoupravna interesna skupnost za vzgojo in kulturo pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti Izole in avtonomna ustanova Cantapiccolo TEAC iz Tolentina in ki se je v tako kratkem času razvila v pobratenje ter pritegnilo sodelovanje tudi vse komponente upravnega in družbeno-političnega živelja obeh skupnosti. Tekmovanje malih pevcev, ki ga v Tolentinu v tem času prirejajo že deveto leto in to tekMOVanje je bila tudi prva priložnost za srečanje z otroki iz Izole.

Letos ob mednarodnem letu otroke so želeli to prireditve razširiti in obojgati, in obojgati so jo na ta način, da so povabili k sodelovanju tudi slovenske otroke iz naših krajev ter otroke hrvaške narodnostne skupnosti v Moliseju, ki se začelja v tem zgodnjem času krepko osebiti. Otroci iz Saleza so tako s splotem gorenjskih, belokranjskih in štajerskih plezov skupaj s pevci sošolci iz Izole in Tolentina, ki so med seboj tekmovali ter hrvaško otroško skupino nastopili pred večerajšnjim popoldnevni in sinočni v mestnem gledališču pred stnilno publiko. Danes bodo nastopili še na trgu. Vmes pa so imeli celo vrsto priložnosti, da se seznanijo s svojimi vrstniki iz drugih krajev. Srečanje je tudi mimo teh nastopov ustvarilo pogoje, da so se predstavniki štirih skupnosti med seboj spoznali, navezali prijateljske stike in izmenjali vabil za nadaljnja srečanja. Ob številnih priložnostih je bila s strani predstavnikov vseh štirih skupnosti poudarjena važnost takega sodelovanja, ki ustvarja resnične temelje razumevanja med ljudmi. Prav to malo mestec v Markah je pokazalo vso pozornost in razumevanje, ki ga prav pri nas žal marsikdaj ni.

DUSAÑ FALC

Pohitimo!

BREZPLAČNI PRIMORSKI DNEVNIK

Novi naročniki
Primorskega dnevnika
za leto

1980

bodo prejeli dnevnik
že takoj in brezplačno
do konca tekočega leta

SPRIČO STALIŠČ VEČINE V POSEBNI VLADNI KOMISIJI

V VIDMU BODO JUTRI ODLOČALI O USODI DEŽELNE VLADNE

V SKLEPIH IN ODGOVORIH OBČINSKEGA ODBORA

Zaskrbljenost slovenske javnosti zaradi globalne zakonske zaščite

Izjave PSI, SKGZ, SSK in predstavnika KPI v komisiji Stojana Spetića

V slovenski in demokratični javnosti vlada velika zaskrbljenost...

Drevi se zaključijo sekijski kongresi KD

Jutri zvečer bodo po vsej verjetnosti že znana imena pokrajinskih delegatov...

Po desetih letih stalnih prizadevanj in leto dni po osamosvojitvi...

Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je na svoji zadnji seji...

Ravnatelj strokovne šole ing. J. Rudež je v pozdravni nagovoru poudaril pomen vseh...

19. decembra podelitev sv. Justa Pieru Cappuccilliju

Tržaško združenje kristinov bo 1. decembra v občinski dvorani podelilo Zlatega sv. Justa opernemu...

Tržaško združenje kristinov bo 1. decembra v občinski dvorani podelilo Zlatega sv. Justa opernemu...

SINOČI V GLEDALIŠČU «PREŠEREN» V BOLJUNCU

Proslava oktobrske revolucije

Spregovorila sta Miloš Budin in Claudio Tonel - Dvestoti koncert TPPZ - Praznik včlanjevanja krajevne sekcije KPI

Veliko zanimanje za jutrišnji vrh med šestimi strankami deželne večine

SSK zahteva prenehanje zavlačevanja in poudarja, da bodo njeni predstavniki zapustili pogovore...

Na sedanju deželnega odborstva za kmetijstvo v Vidmu se bo jutri ob 9.30 začel sestanek...

Z VČERAŠNJE SLOVESNOSTI V PAVILONU «B» PRI SV. IVANU

Po desetih letih neumornega prizadevanja strokovna šola končno v novih prostorih

Slovesnosti so se udeležili številni vidni predstavniki javnega življenja - Zavod nujno potrebuje IV. in V. letnik - V kratkem poimenovanje

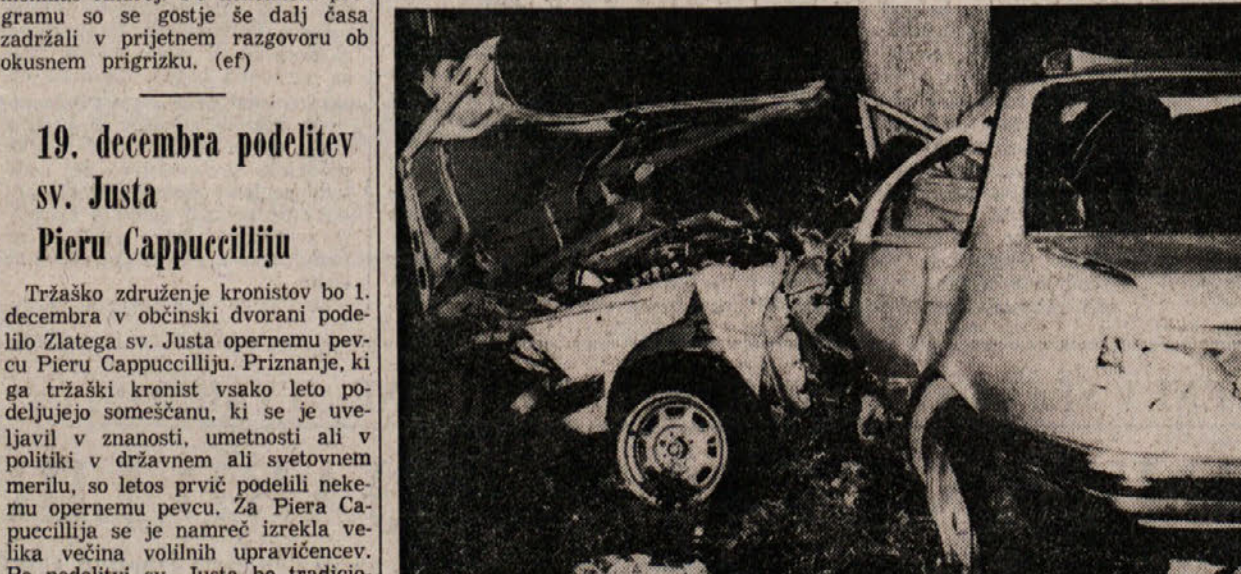

Dvorana je bila premajhna, da bi lahko sprejela vse povablence, goste in dijake

NA DRŽAVNI CESTI 202 V BLIŽINI PADRIČ

Ljubljanski avtomobilist ob življenje sopotnik pa z zlomljeno roko v bolnico

Žrtev je 41-letni Jože Jenič - Nesreči je botrovala visoka hitrost - Avtomobil je ovilo okrog debelega drevesa

Razbitine ljubljanskega BMW, v katerem je našel smrti Jože Jenič

Sinoči se je na državni cesti 202 pripetila huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje Jože Jenič...

SINOČI V GLEDALIŠČU «PREŠEREN» V BOLJUNCU

«Slovinci v Italiji smo vedno lojalni državljani te republike in smo z zadovoljstvom pozdravili...

PREDVSEM BIROKRACIJA

Občinski odbor Liste za Trst je lahko odpravil občinskega sveta...

Povedati moramo, da je tako odločitev občinskemu odboru priložnost...

Jutri nova stavka trgovskih nameščencev

Enotna sindikalna zveza CGIL CISL UIL je za jutri proglašila na območju tržaške občine...

Tržaška občina je pooblastila trgovce, da imajo odpre trgovine...

Vespih huje poskodovani v Miramerskem dvorcu

Včeraj se je v prometni nesreči v Miramerskem dvorcu blizu palače Ferrovioarito težje poškodovano...

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta in brata BENEDIKTA FLEGA

ZAHVALA Pristrčno se zahvaljujemo vsem, ki so pospremili k zadnjemu počitku našo drago mamo, taščo, nono in pranonno

ZAHVALA Milene Kalc se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili v teh težkih trenutkih...

ZAHVALA EME SEDMAK se pristrčno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti...

ZAHVALA ZALUJOČI SVOJCI

VČERAJ IN DANES VRHUNEC PRAZNIKA

Goriške ulice polne ljudi ob priliki Andrejevega sejma

Včeraj je bilo v Gorici zelo veliko Jugoslovancev, popoldne so zabavišča zasedli dijaki in šolarji - V okviru sejma tudi razne razstave

Vse ulice med Travnikom in Te...

ono, preprečena, da je bil nakup...

otvoritveni svečanosti so bili pri-

Kitajske akupunktore. Dajem tudi druge zdravniške nasvete. Zdravljenje revmatizmov, artritisa, artroze, nespečnosti; odvajanje kajenj; funkcionalne motnje. Kdor želi na pregled, naj pokliče telefonsko številko Gorice (Gorizia) (0481) 86-622 ali 33.303.

CORSO AMICO Gorizia. 54 trgovin združenja CORSO AMICO v GORICI vam v decembru nudi možnost zmagati na loteriji dva avtomobila. Pri vsakem nakupu v vrednosti 5.000 lir vam v teh trgovinah izročijo listek za loterijo.

BOŽIČ... v trgovini ELIO «IN». DO KONCA DECEMBRA BLAGO PO IZREDNIH IN SKORAJ NEVERJETNIH CENAH. ZENSKA IN MOŠKE ZAMETNE KAVBOJKE 250/R LIR 9.900.

ELIO «IN» MODE. Ulica Formica 28 GORICA. Ce želite kupiti darila in prihraniti denar. OBISČITE NAJMANJSO, NAJPRIVLACNEJSO IN NAJBOLJ POCENI TRGOVINO NA SVETU!

RAZPRAVA O PRIZIVIH JE BILA V PETEK

Zelo razburkana občinska seja o goriškem regulacijskem načrtu

Ostro soočanje ob primeru bolnišnice Fatebenefratelli v Ulici Diaz - Le delno sprejeti prizivi Štandrežev

Se kar mirno je potekala v petek zvečer razprava v goriškem občinskem svetu, ko so svetovalci preučevali prizive občanov in organizacij proti lansnemu sklepu občinskega sveta o varianti regulacijskemu načrtu.

bil za gradnjo nove bolnišnice od deželne uprave nad milijardo lir. Sam Zucalli ni znal osporavati Sanzinovim trditvam, zakaj so sprejemali sklep, ki so ga osvojili lani.

Prizivni komunisti Ceceani in tako je bil predlog odbora sicer osvojen, proti pa so glasovali socialisti, komunisti in republikanec.

Proti temu predlogu sta zelo ostro na petkovi seji nastopila socialistični svetovalec odv. Sanzin in republikanec Dručica. Zlasti Sanzin je izpodbil teze odbora in ugotavljal, da ni razlogov, da bi predlog v varianti spreminjali.

O mejah med državami in med državnimi integracijami govor na mednarodnem srečanju, ki ga prireja zavod za mednarodno sociologijo v našem mestu v četrtek, petek in soboto.

OD ČETRTEKA DO SOBOTE V AVDITORIJU

O mejah in meddržavnem sodelovanju bo govor na sociološkem srečanju

Prireja ga goriški inštitut za mednarodno sociologijo Na sporedu je tudi razprava o manjšinah v Evropi

Posebno mesto imajo v tem preučevanju področja kot naše, kjer se kaže veliko zanimanje in tudi potreba za sodelovanje med sosednimi področji.

Za nas pa je še posebej važno, da bodo na tem srečanju govorili tudi o manjšinah v Evropi.

OB LETOŠNJEM 29. NOVEMBRU

Dan republike proslavili z nastopi pevskih zborov

Koncerti v Renčah, Mirnu in Šempetru - V Mirnu so poleg domačih pevcev nastopili tudi gostje z Vrhnike

Zborovska pesem ima že dolgo vobilo mesto v kulturnem utripu naših krajev. Ob tej ugotovitvi ni nič čudnega, da so bili prav pevski zbori protagonisti večine proslav letošnjega dneva republike, rojstnega dne nove Jugoslavije.

V ponedeljek, 26. novembra, je bil koncert v kino dvorani v Šempetru pod pokroviteljstvom Kmetijskega kombinata Vipava in družbenopolitičnih organizacij Šempetra.

Na predvečer praznika, v sredo, 28. novembra, so proslavljali v pesmijo v telovadni dvorani kulturnega doma v Mirnu. Tu sta nastopila domači moški zbor, ki ga vodi Antek Klančič in moški zbor iz Vrhnike usnja Vrhnika.

Mladinski odsek prosvetnega društva Jezero priredi jutri ob 20. uri na sedežu društva razgovor o političnem časopisu. Vodi ga bo profesor Karlo Černic.

DOBREN PRORAČUN ERS A ZA PRIHODNJE LETO

Nakazila dežele ne zadostujejo za izvajanje zastavljenega načrta

Na prvem mestu še vedno ukrepi v korist živinoreje in za podpiranje združništva

Pred kratkim je upravni svet deželne ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA), ki ima sedež v Gorici, razpravljala in odobrila proračun za prihodnje leto.

Na prvem mestu so še zmeraj ukrepi v korist živinoreje, gradnja in obnova hlevov in zadržnih področij. Da zdaj je ustanova neposredno ali prek podjetij poskrbela za graditev 239 hlevov, kjer je prostora za okrog 7 tisoč glav živine.

NA SEJI RAJONSKE SKUPŠČINE

V Štandrežu razprava o športnih objektih

Domačini hočejo, da se Ulica Tabaj poveže s križiščem na Tržaški cesti

V kulturnem domu Andreja Budala v Štandrežu se je v četrtek zvečer sestala rajonska skupščina. Zaseda je sestala rajonska skupščina. Zaseda je sestala rajonska skupščina.

celo možnosti, da ga razširijo, opremijo s parkirišči in zgradijo na njem še druge objekte. Zadeva je sicer še nejasna, ker morajo na občini najprej razpravljati o pripombah k urbanističnemu načrtu in počakati na njegovo odobritev.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Centrale, Trg Republike 28, tel. 72-341.

34070 SOVODNJE (Gorica) UL. RUPA CASE SPARSE 66 - TEL. 30910 - 32731/2/3 TELEX INTERGO 46482

Sporočamo našim cenjenim kupcem, da smo v torek, 27. t.m., odprli novo trgovino športne opreme pod imenom

TUTTO SPORT

v GORICI na Korzu Italija 21 - tel. 83476 VSE ZA ZIMSKO SPORTNO SEZONO! Priporočamo se za obisk!

KMEČKA BANKA USTANOVljena LETA 1909

GORICA - Ulica Morelli 14 Tel. 2206-2207 TELEX 460412 AGRBANK VSE BANČNE USLUGE - MENJALNICA

Prispevki

Ob tretji obletnici smrti Oskara ja Mizerita daruje žena 20 tisoč lir za Dijaški dom v Gorici.

Uslužbenci podjetja Terpin

Uslužbenci podjetja Terpin izkreno sožalje možu Francu in sinovom Cirilu, Ivanu in Marjanu ob nenadni izgubi žene in mamce.

EMILIJA MARAŽ por. TERPIN

Pogreb bo jutri, 3. decembra, ob 14. uri iz mrtvašnice goriške bolnišnice na števerjansko pokopališče.

ZAHVALA

Ko nas je zapustil naš ljubezni IVAN VIŽINTIN

nas je ganilo obilo sožalje od vsepovnih, tako čutimo dolžnost, da se zahvalimo vsem, ki so prisostvovali žalnemu sprevedu, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Žena in hčerke z družinami. Števerjan, Gorica, 2. decembra 1979

OB NJEGOVI OSEMDESETLETNICI

Juvančičev delež v preučevanju zgodovine je izjemen in svojstven na področju Primorske

V tridesetletnem povojnem času je s svojimi spisi osvetlil marsikatero nejasno stran v naši narodnosti in politični preteklosti

Dr. Ivo Juvančič se je rodil tik na koncu 19. stoletja — 5. decembra 1899 v Bovuču, pri Lovrhovih. Mati je bila Bovčanka, oče pa se je sem priženil s Kamnega pod Gregorčičevim Vrhom. Osnovno šolo je končal v domačem kraju in nato v šolskem letu 1912/13 vstopil v prvi razred slovenske gimnazije na goriški gimnaziji, ki se je naslednje šolsko leto spreminila v prvo samostojno državno slovensko gimnazijo. Le tri leta je bil dijak v Gorici, ko je moral odstopiti zaradi vojne prekinitve. Nekaj časa je bil trgovski vajenec v pastirju, potem pa je šolanje nadaljeval na škofijski gimnaziji v Šentvidu pri Ljubljani. Maturiral je leta 1921 v Ljubljani. Po maturi se je odločil za študij bogoslovja in prvi letnik (1921/22) opravil v Gorici. Potem je študij nadaljeval v Innsbriču, ki se je tedaj ponašal za eno najboljših teoloških fakultet v Evropi, in ga končal leta 1927 z doktoratom iz zgodovine sv. pisma, ki pa ni bil objavljen.

Po končanem študiju ga je pot pripeljala v Gorico, kjer je bil med leti 1927 in 1935 najprej prefekt, nato pa še podrajatelj na nadškofijski gimnaziji (melem semenišču). Leta 1935 je prišel za podrajatelja in profesorja v goriško (veliko) semenišče, predaval je patristiko. Od leta 1939 do decembra 1945 pa je bil na tem zavodu le še profesor, ko je potem moral svoje delo zaradi pritiska škofov A. Santina, C. Margottija in Vatikana opustiti. Predpostavljamo so dr. Juvančiču zamerili njegovo javno izjavo v koštom nove Jugoslavije. Prava prava je bila taka odločitev predpostavljamo zaključek dolgotrajnega procesa, ki je dobival oblike spora že med vojno, ko se je Juvančič odločil za opano veznost do okupatorja in odklanjal vsako obliko bogoslovskega in domobranskega. Za kmalu po osvoboditvi je zbiral gradivo za diplomatsko borbo na mirovnih konferencah in tudi zato je bil mogel kot član jugoslovanske delegacije sodelovati na pariški mirovni konferenci (junij-september

POČASTITEV JUVAŃIČEVI OSEMDESETLETNICI V prostorih Goriškega muzeja v gradu Kromberk bo jutri, v ponedeljek, 3. decembra, ob 17. uri slavnostna počastitev osemdesetletnice Iva Juvančiča. Istosčasno bodo predstavljene najnovejšo številko Goriškega letnika.

1946). Po krajskem bivanju v rodni Bovuču je 31. decembra 1946 zapustil Gorico in se naselil v Ljubljani, kjer je zlasti po priključitvi občutlivo usodo izgnančev. Deloval je najprej pri Znanstvenem inštitutu vladne LRS, ko pa se je ta februarja 1948 reformiral v muzej narodne osvoboditve LRS in inštitut za narodnostna vprašanja, je postal pri prvem arhivarju vse do leta 1957. Potlej je od upokojitve (1973) deloval na Inštitutu za narodnostna vprašanja, najprej kot vodja knjižnice in arhiva (do 1961), nato pa kot znanstveni sodelavec na zahodnem oddelku.

Življenje in delo dr. Iva Juvančiča ima dva sestavna dela, ki ju razmejuje leto 1947. Do tega leta je namreč — po mladostnih letih študija — živel v Gorici in deloval na vzgojnem področju, po letu 1946 pa se je v Ljubljani začel posvečati izključno arhivskemu delu in znanstvenemu raziskovanju. Svoja goriška leta pričniva vseh pod vplivom evropskega mladinskega katoliškega gibanja, ki je imelo velik odmev tudi v Nemčiji in Avstriji (organizacija Quickborn), ter je imel osebne stike z enim od voditeljev tega gibanja Romanom Guardiniem. Gorica, v katero je prišel na svoje prvo delovno mesto, je doživljala fašizem in cerkev je postala ustanova, kjer je še bilo mogoče izpovedati svojo narodno pripadnost. Juvančič je to dobro vedel in tako se je moral soočiti z oblastjo, ki je nadzorovala njegovo slovensko pridigo pri sv. Ignaciju v Gorici. Druga oblika njegovega narodnoarhivskega dela je bila ostopredanost na nadškofijski gimnaziji (melem semenišču), kjer je italijanske gojence učil slovenske, slovenske pa je navduševal za slovensko književnost in jezik.

Dosegel ni le ugled med mladimi rodovi, ki mu je skušal zlasti v goriški nadškofijski gimnaziji ohraniti občutek narodnostne pripadnosti, marveč tudi povod tam, kjer je mogel togostim vsakdanja vsakdana vpletati misli o vztrajanju, kar je bilo za čas med vojna poglavno obrambno delo. Od tedaj je prihajal njegov vpliv na goriške dijake, na primer na mladega pevanika Stanka Vuka in druge. Vpliv je bil tolikšen, da bi mogel zrasti tudi v gibanje. Dr. Juvančič je posegel tudi v narodnoosvobodilni boj predvsem s študijo «Kristus in italijanske osvobodilno gibanje», kjer je skušal z biblijskimi primeri razložiti razmere, ki so jih ustvarjali vojna, narodnoosvobodilni boj in ta-ko okupatorjevih sodelavcev. Njegovo vedenje je bilo tedaj (pomlad 1943) sumljivo ne le protislovensko, ampak tudi italijanski policiji. V Ljubljani je z letom 1947 pričel delovati kot arhivar zaradi poznanja italijanskega jezika — predvsem na arhivskem gradivu italijan-

ZASLUŽEN ZGODOVINAR

Dr. Ivo Juvančič je s svojim delom osvetlil marsikatero nejasno stran v naši narodnosti in politični preteklosti ter je dal izjemen in svojstven prispevek preučevanju zgodovine Primorske

NOV POMEMBEN DOSEŽEK GORIŠKEGA MUZEJA

Najrazličnejši pogledi o številnih vprašanjih v 500 straneh nove številke Goriškega letnika

Zbornik so posvetili dr. Juvančiču - V njem objavlja svoje zanimive spise 26 avtorjev - Zastopani so tudi zamejski avtorji

Pisati o letošnji 6. številki Goriškega letnika je mogoče le v splošnih potezah, pregledujoč gradivo bolj površno in ustvajajoč se skorda le pri imenih in naslovih ter kvečkemu tematici posameznih prispkevo. Tolikšno je namreč raznovrstno bogastvo, ki se je nakopičilo v tej izdaji knjigi, ki jo bo slovenska javnost gotovo z veseljem pozdravila, in primorska nad njo naravnost presenečena. Čeprav si je Goriški letnik že pridobil domovinsko pravico med različnimi pokrajinskimi zborniki, ki izhajajo v Sloveniji, in tudi zaupanje, ki ga je doslej v svojih desetakih zvezkih upravičilo, ga je za sirsjo javnost še vedno treba tu in tam popremeti s krajšo predstavilo. To se je izkazalo tudi lanske leto pri izdaji 5. številke, ko ga je uredništvo predstavilo tako v domovini (Tolminu) kakor v zamejstvu (Gorici). Marsikdo je publikacijo kmaj poznal po naslovu, redki so podrobneje poznali prve številke, nekateri pa so si zaželeli, da bi si oskrbeli vse dosedanje številke. Tako je upravičeno sklepati, da so še vedno izobraženi ali kakorkoli kulturno osveščeni osebe, Primorci, ki tega vsakoletnega zbornika še ne poznajo. Medtem ko je treba z veseljem ugotoviti, da je za cela vrsta inozemskih znanstvenih inštitucij in ustanov, ki je nanj naročena ali pa ga prejema v zamenjavo za svoje publikacije. Tako je našel Goriški letnik pot v knjižnice in znanstvene

institute slovenskega sveta (Rusija, Poljska, Češka, Slovaška, Bolgarija), do Madžarske in Rumunske in Vzhodne Nemčije, kakor tudi na Zahodu v Anglijo, Zvezno republiko Nemčijo, Francijo, Italijo, pa tudi v Španijo in Švico, prisoten pa je tudi v Severni in Južni Ameriki. Zato res ne bi smelo biti kulturno in narodno osveščena Primorca, ki bi ne segel po Goriškem letniku, bo diti kot njegov naročnik, ki s tem veliko pripomore k njegovemu rednemu izhajanju, bodisi vsaj kot bralec, se pravi, da si za vsako leto izposodi iz knjižnice in ga po drobnejše pregleda. Brez nje ga ne bi smele biti kulturne, prosvetne in gospodarske ustanove, saj vsaj na način podpirajo in pospešujejo raziskavo različnih primorskih problemov, ki že vse predlogo čakajo, da se jih kdo loti in tako reši za nacionalno zgodovino včasih naravnost ktipalne probleme. Se en pomen ima ta zbornik: v njem je doslej izšlo že blizu 100 raz-

pisno po kar vabijo tako kakim pri-merjalni študiji antioloških motivov (na pr. v kaki Lovrenčičevi pesmi s podobno tematiko). In še en zapis je deloma s Tolminskega, deloma iz gornje Posočja: to so zapiski Rutarjeve o ljudski prehrani, v katerih je zbrala veliko etnografskega gradiva o prehrani in o navadah v zvezi s prehrano. «Zgodovinski oddelki zbornika uvaja Jože Pirječev s krajšimi zapiski padova in Benetke — izobraževalni središči jugoslovanske mladine v predmrtni dobi, v katerem na kratko spregovori o šolanju študentov iz južnoslovanskih dežel, predvsem Dalmatincev, na visokih solah v Benetkah in Padovi ter kako je to bivanje vplivalo na nacionalno prebujanje jugoslovanske mladine v tej dobi. Na Goriško sta vezana naslednja dva prispevka, tako Franca Ržmana krajši zapis o prispevkih za bosansko-hercegovačke begunce, ki so bili nabrani na Goriškem v letih 1875-8, ter Andreja Vovka izrpen statistični pregled «starih» družin Društva sv. Cirila in Metoda na Goriškem v razdobju 1885 - 1918. V dobo ob prelomu stoletja in tja do prve svetovne vojne sega članek o značilnosti delavskih stavk v Trstu, ki ga je napisal Boris Gombac, v dobo zgodnjega organiziranja fašističnega gibanja na Primorskem, s posebnim poudarkom na slovenskem elementu, v ustanavljanju fašizma na Goriškem, pa zanimiva razprava Ustanovitve Slovenske vladne stranke v Gorici (1922) Draga Sedmaka. Izsek iz dvajsetih in trideset let prinaša razpravi Milice Kacin - Wolhovec Iz arhiva KSI o slovenskem vprašanju z objavo zanimivega dokumenta - poročila kasnejšega znanega pisatelja Ignazija Siloneja o komunističnem delovanju na Primorskem iz leta 1927, ter Vida Vremlja prikaz primorskega komunista Albina Vodopivca z objavo Vodopivčevega zapisa o mladinskem gibanju na Goriškem leta 1936. Slavica Plahutova nadaljuje s poudarjen prikazovanjem razvoja in delovanja primorskih partizanskih letnik. Letos so na vrsti tehnike, ki so delovale na Krasu. Študije Plahutove se vedno bolj zaokrožujejo in avtorica nam utegne še z nekaj takimi nadaljevanji dati dostej najpo-

Slovenskim gojencem v malem semenišču je pravilno prikazal Martina Krpana

Dr. Juvančiču je šlo za to, da ne bodo mladi ljudje slovensko samo govorili, marveč zares slovensko čitali i O sporu zaradi njegove izjave v prid novi Jugoslaviji l. 1945

Upokojen je že celo vrsto let, pa ga kljub temu lahko dobiš vsako jutro delovnega dne v prostorih Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, kamor pride že ob 8.30, da s skrbno prebere ves italijanski dnevnik in revniški tisk, ki ga imajo na razpolago v tem inštitutu, in vse druge razprave, slovenske, italijanske, nemške ali drugačne, ki govore o naši primorski problematiki. To je dr. Ivo Juvančič, ob svojih osemdesetih letih vedno zanimivo osebnost, ki ve marsikaj povedati o goriški preteklosti, orisati to ali oni osebnosti, prikazati v pravi luči ta ali oni dokument. Drugi pravijo o njem, da je točen kot ura, vsaj kar se dela tiče. Vstane vsak dan ob petih, ob 6.30 je že v inštitutu, tam ostane do desetih, takrat gre domov. Popoldne ima spet na programu pometek, pohajanje, delo. Še vedno dela do pet ur vsak dan. Seveda ima tudi on svoje počitnice, saj gre, še zlasti v poletnih mesecih, v gore, najraje v rodno gornjo Soško dolino. Letos poleti, tako mi je povedal, je bil nekaj časa v Bovuču, šel pa je na izleta na Golobar, k Loškim kolonizem in se marsikam drugam. In tudi te izlete izgoristi za to, da o bičiče tega ali onega znanca, iz mladih let, se z njim pogovarja o tem ali onem in marsikaj mu taki pogovori pridejo prav tudi pri njegovem raziskovalnem in znanstvenem delu.

Za njegovo življenjsko delo zlasti v preučevanju zgodovine narodnoosvobodilne borbe na Primorskem in na Goriškem se posebej s. mu šesto septembra v Novi Gorici podelili, ob priliki tamkajšnjega občinskega praznika, Bevkovo nagrado. Čez nekaj dni bo dr. Ivo Juvančič slavil svoj osemdesetletnic. Jutri bo v Goriškem muzeju v gradu Kromberk svečanost, na kateri ga bodo primorsko počastili. Pa tudi drugače ga je Goriški muzej počastil, saj mu je posvetil letošnjo številko Goriškega letnika, o čemer podrobneje poročamo v drugem članku na tej strani.

V več člankih, še zlasti v nekaterih, ki so izšli v dosedanjih številkah Goriškega letnika, je dr. Ivo Juvančič napisal zanimive razprave o nadškofih Sedeju, Fogarju in Margottiju. Prva dva Slovencev in Furlanov je fašistični oblastni uspešno od strani z važnih mest cerkvenega dostojanstva kot sta bili škofijski dvorca v Gorici in v Trstu, goriški nadškof Margotti pa je vedno, čeprav ne vedno eklatantno, izpolnjeval raznorodna navodila fašistične oblasti. Dr. Ivo Juvančič je bil že takrat kritičen do Margottijevega vedenja, še bolj pa je postal v kasnejših letih, ko je dobil vpogled v uradne dokumente goriške kvesture, kjer je shranjenih precej aktov, ki govore o pogovori med politično in policijsko oblastjo in takratnim vodstvom goriške nadškofije. Ko je bil takoj po vojni načelnik oddelka v arhivu NOB v Ljubljani, tako mi je rekel dr. Juvančič, je dobil vpogled v nekatere dokumente iz med vojnih in vojnih let, v katerih je bilo nam neposredno soudeležan. In tako je lahko bolj razumel nekatere osebe in tudi nekatere dogodke.

«Zakaj pa se vas je takratna mladina tako oklepala, da ste postali njen politični, kulturni in duhovni vodja, to že takrat, ko ste bili podrajatelj v goriškem semenišču in tudi kasneje, ko niste več opravljal te funkcije?», sem ga vprašal. «Ni sem bil tako politični vodja, mi je odgovoril. »Zavedal sem se, bi nečesa in sicer tega, da s. bomo Slovenci na Primorskem ohranili le s kulturno zavestnostjo. Ostali Slovenci, Slovensko smo morali tudi misliti in edini način je bil pravilno tolmočiti dela naših pisateljev, naše pesmi, vse naše čtivo. Tudi zaradi tega je bila vsebina naših literarnih del bolj važna od tega, kako so bila napisana. V goriškem semenišču je prof. Anton Kacin na zelo lep način učil semeniščniki slovensko slovnico, predaval jim je o tem ali onem slovenskem literatu, temeljito analiziral to ali ono literarno delo. To pa najbrž ni bilo dovolj, saj sem se v popoldanskim mi je večerjal pogovori s semeniščniki, mi je dejal dr. Juvančič, »menim predvsem o vsebini dela. Spominjam se, kako sem mladim prikazal Levstikovega Martina Krpana. Tega slovenskega preprostejšega človeka, ki ga danajski dvor potrebuje v danem trenutku, ga pošteno izkoristi, ki je oslušal, pa ga brne in ga pošlje nazaj domov. Tako je Avstrija ravnila s Slovenci in v tem je bil Martin Krpan pravi tip Slovencev. To je bilo moje tolmčenje, ni pa bilo vse nekaterim. Bodiš ker nisi s takim prikazom stvari bili politično zadovoljni, ali ker so se enostavno bali takega nastopa pred oblastjo, politično ali cerkveno. To je bila torej moja «politika», tista politika, ki je pripomogla, da so bili mladi na Primorskem in Goriškem narodno zavredni in da so se vsi, od katoličanov na do najbolj zagriženih laikov, opredelili že od vsega začetka za Osvobodilno fronto ali ji vsaj niso nasprotovali. Le s pravim kulturnim tolmčenjem so se nam ljudje ohranili in tudi politično razvijali.»

Tako Juvančičev tolmčenje kulturne in istočasno politične akcije je navduševalo takratno slovensko mladino. Seveda so dr. Juvančiča spoštovali mnogi, tudi iz nekatiških vrst. Bil je seveda odprt in razgledan, Povedal mi je, da so doma pri njem še pred prvo vojno brali katoliški «Primorski list», oče je bil zelo veren moč, njegov učitelj pa je prebral liberalno «Soča». O politiki, kulturi, razvoju slovenskega naroda se je pogovarjal že v mladih letih. Med znanje in prijateljstvo prihleva tudi pisatelj in zdravnik dr. Lojza Kraigherja, ki je bil takrat v Bovuču. Bil je takrat liberalen. Ko ga je v prvih letih po prvi svetovni vojni obiskal v Gorici, na Travniku, kjer je imel ambulanto, se je z njim pogovarjal o liberalizmu in tudi o socialističnih teorijah. Kraigher in Tuma sta tedaj mnogo razpravljala o bodočnosti človeštva.

Se in še sva se pogovarjala, navrgel mi je cel kup spominov na posameznike, nekatere še živeče, druge mu in tudi o socialističnih teorijah. Kraigher in Tuma sta tedaj mnogo razpravljala o bodočnosti človeštva. Se in še sva se pogovarjala, navrgel mi je cel kup spominov na posameznike, nekatere še živeče, druge mu in tudi o socialističnih teorijah. Kraigher in Tuma sta tedaj mnogo razpravljala o bodočnosti človeštva. Se in še sva se pogovarjala, navrgel mi je cel kup spominov na posameznike, nekatere še živeče, druge mu in tudi o socialističnih teorijah. Kraigher in Tuma sta tedaj mnogo razpravljala o bodočnosti človeštva.

Čuti se mladega. V bežeči imam zadnje stavke nekaj ur tra'o tega pogovora. «Moj stari oče Ivan Kava me je navdnil, da sem vzljubil naravo in gorski svet. Bil je divji lovec, govoril mi je o gamših in o drugih živalih, pičkah, cvetju, gorah alpskega sveta. Nekeč mi je tudi povedal kako je bilo pri mojem rojstvu. Babica je prišla v hišo 5. decembra zvečer, pripravila je ustreznimi zapisnik o bodočem rojstvu, potem se je zakepletala, čakala so da bom prišel na svet. Stari oče Ivan tudi, da sem se rodil nek ur po polnoči, torej 6. decembra. Na rojstvenem listu pa imam napisano, da sem se rodil že 5. decembra. Hočem, da se ve, da sem se rodil šele 6. decembra. Zakaj bi me napravil za en dan starejšega?»

MARKO WALTRITSCH

GORISKI LETNIK ZBORNIK GORIŠKEGA MUZEJA 6/1979

Kako je rastel uporni duh v revnih vaseh Beneške Slovenije IVO JUVAŃIČ: Primorski Narodni svet - Goriška sredina in OF-NOB (Nekaj o zgodovini 1940-1943) ERWIN ROMMEL po oktobrskem prodoru 1917. leta na Tolminskem in v Beneški Sloveniji Posebno priznanje Rommela za osvojitev vrha Matajurja Odliskovanje so pomotoma izročili drugemu častniku - Dva tedna kasneje so napako popravili Naslovi nekaterih Juvančičevih člankov in razprav v Primorskem dnevniku

BERITE REVUJO DAN

TEKNO MEC PISALNI STROJI - STROJI ZA FOTOKOPIRANJE - OFFSET POHISTVO ZA URADE PISARNISKO POHISTVO SERVIS IN TEHNIČNA POMOČ

ERWIN ROMMEL po oktobrskem prodoru 1917. leta na Tolminskem in v Beneški Sloveniji

Posebno priznanje Rommela za osvojitev vrha Matajurja

PRED 3. ABONMAJSKIM KONCERTOM GM

Duo Bertonec-Bravničar od klasike do sodobne glasbe

Na sporedu dela Beethovna, Szymanowskega, Matičiča in Stravinskega

V torek, 4. decembra, bo gostoval na odru Kulturnega doma instrumentalni duo, ki ga sestavljata pianist Aci Bertonec in violončelnik Dejan Bravničar. Oba izvajalca sta nam znana predvsem kot člana Slovenskega tria, pozneje preimenovane v trio Tartini, ki ga sestavljata še violončelist Ciril Škerjanec.

Pianist Aci Bertonec, ki je po diplomski nadaljeval študij na pariškem konservatoriju v soli prof. Pierra Saucana in pozneje v Rimu z Guidom Agostinijem, ima za seboj že bogato umetniško pot tako kot solistični izvajalec in kot član omenjenega tria. Plodovita dejavnost odlikuje tudi violinista Dejana Bravničarja, ki je svoj violinski študij dopolnil v Moskvi pri Davidu Ojstrahu, nato pa še v Rimu na Akademiji sv. Cecilije.

Bravničar nastopa tako na domačih koncertnih odrih kot tudi v drugih evropskih glasbenih središčih. Svojo koncertno dejavnost dopolnjuje še s poučevanjem na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Duo Bertonec-Bravničar nam bo ob tej priložnosti izvajal skladbe Beethovna, Szymanowskega, Matičiča in Stravinskega. Prva skladba na sporedu bo Beethovnova «Sonata za violino in klavir št. 9, op. 47 v A duru ali bolje poznana kot «Kreutzer»- «Sonate», ki jo je Beethoven posvetil francoskemu skladatelju in virtuozu Rudolfu Kreutzerju. V dotedanjem Beethovnovem opusu za ti dve glasbilni pomeni ta sonata višek koncertantne dialektike, ki izstopa zlasti v uvodnem stavku ter se preko liricne evazije osredinjeva v Andanteja z varietetami ponovno sprosti v ognjviteljem ritmu zaključnega stavka.

V drugem delu koncertnega večera pa bomo najprej poslušali skladbo «Vodnjak Arethuse op. 30, št. 1 za violino in klavir» sodobnega poljskega skladatelja Karola Szymanowskega (Tymoszwka v Ukrajini, 1883 - Loussane, 1937), ki je večji del svojega glasbenega ustvarjanja zgradil na osnovi prvinske poljske narodne glasbe, izraženih v modernih kompozicijskih oblikah. Njegov glavni umetniški namen je bil namreč opozoriti tedanja evropski glasbeni svet na poljsko glasbeno kulturo, kot je pred njim storil Chopin; da je slednji izhajal iz različnih podstav. Po dokončanem študiju v Moskvi in Varsavi je Szymanowski najprej odšel v Berlin in Leipzig, kjer je spoznaval nemško glasbo, nato pa se v druge glasbene centre Evrope in Amerike ter se pozneje vrnil v domovino, kjer se je posvetil plodovitemu skladateljstvu v vodstvu varšavskega konservatorija. Zaradi boleznij je zadnjih deset let svojega življenja preživel v zdravilišču v Louisiana, kjer je tudi umrl.

Szymanowski izhaja kot skladatelj iz pozne romantike in impresionizma ter spada že v skupino modernih skladateljev z dokaj jasnim revolucionarnim vzgibi, ki pa jih Szymanowski ni privedel do ekstremnih izrazov v okviru, moderne glasbe svojega časa. Njegove skladbe odlikuje zlasti bogata melodična izrazitost, tekoča in domiselna polifonija, v kateri je opaziti ne malo osebnih prijmev, izvrstno poznavanje violinske tehnike in njenih izraznih sposobnosti ter briljantni značaj klavirskih skladb. Na simfoničnem področju se je Szymanowski izkazal zlasti v dveh mojstrskih delih: «Koncertni simfoniji za klavir in orkester, op. 60» ter v znanem «Koncertu za violino in orkester, op. 61». Poleg orkestralne produkcije pa je skladatelj gojil tudi vokalno zvrst, iz katere izstopajo zlasti prefinjeni in občuteni samospeli, ki jih uvrščamo med najizvirnejše izraze sodobne vokalne literature.

Narodni čut, ki je bil osnovno gibalno vsega njegovega glasbenega ustvarjanja, je Szymanowski navajal tudi k spoznavanju glasbene folklorne poljskega naroda v gorskem predelu Tater, kjer je nekaj časa tudi živel, ter k ustanovitvi glasbenega društva «Młoda Polska», katere namen je bil širiti poljsko glasbo v svet zahodnoevropske glasbene kulture.

«Vodnjak Arethuse op. 30, št. 1 za violino in klavir» iz cikla «Mythes» je kratek dialog med klavirjem in violino, ki spleta, na klavirski podlagi opisnega značaja, čustveno zasnovano melodijo, ki se občasno dvigne v virtuosne podvige in v melodično disonantnost.

Iz opusa sodobnega slovenskega skladatelja Janeza Matičiča pa nam bo duo Bertonec-Bravničar izvajal skladbo «Syntheses za violino in klavir» iz leta 1969. Matičič je začel svojo umetniško pot v Ljubljani, kjer je tudi dokončal študij iz klavirja, kompozicije in dirigentstva na Akademiji za glasbo. Zdal živeli že vrsto let v Parizu, kjer tudi ustvarja v elektronskem studiu Pierra Schaefferja. Čeprav izhaja kot skladatelj iz pozne romantike in impresionizma, je njegovo sodobno ustvarjanje usmerjeno predvsem v eksperimentiranje na področju elektronske glasbe.

«Syntheses za violino in klavir», ki so stare natanko deset let, so revije

GALEB, št. 1

Z majhno in opravičeno zakasnitvijo je izšla prva številka revije, že 25. letnika, otroške revije «GALEB». Posledje bo - tako zagotavlja urednik - spet redno izhajala na 32 straneh in redno prinašala tudi barvno prilogo, ki otrokom koristno služi pri pouku. Prav tako je «Galeb» tudi pripravil ponatis vseh do sedanjih prilog v zbirki pod naslovom «Naša mala domovina». Tudi letos pripravljajo revija za pridne naročnike lepe nagrade za nagradno zbiranje pred novoletnimi počitnicami.

V ostalem je tudi priročila številka urejena po že preizkušenem in splošno sprejetem vzorcu. Barvna priloga je posvečena spomenikom padlim in umrlih v NOB ter motivom s «Kraške občeti». Tudi pisem soljarjev je precej.

revije

plod Matičičevega pariškega ustvarjanja. Skladatelj, ki je sam izvrsten pianist, pozna tudi zelo dobro tehnično in izrazno zmožnost violine. Skladbo je zasnoval trostavno. Srednji, zelo razgibani stavek Ostinato, ima za osnovno vodilo poliritmično dopolnjevanje obeh glasbil. Uokvirjata ga stavka Transparenca in Limpido, v katerih izstopa zlasti skladateljevo poznavanje barvnih in izraznih odtenkov posameznih instrumentov. Po skladateljevih besedah je naslov skladbe neprogramski; gre mu le za združitev zvoka violine in klavirja, za medsebojno zvočno dopolnjevanje.

Kot zadnjo skladbo bomo na tem koncertnem večeru poslušali še «Italijansko suito za violino in klavir» Igorja Stravinskega, ki spada v vrsto njegovih skladb na teme in melodične fragmente italijanskega skladatelja Gian Battista Pergolesija (1710 - 1736). Skladba je izraz skladateljevega neoklasičnega obdobja.

Ob tej priložnosti bomo poslušali tudi skladbo «Vodnjak Arethuse op. 30, št. 1 za violino in klavir» iz cikla «Mythes» je kratek dialog med klavirjem in violino, ki spleta, na klavirski podlagi opisnega značaja, čustveno zasnovano melodijo, ki se občasno dvigne v virtuosne podvige in v melodično disonantnost.

Iz opusa sodobnega slovenskega skladatelja Janeza Matičiča pa nam bo duo Bertonec-Bravničar izvajal skladbo «Syntheses za violino in klavir» iz leta 1969. Matičič je začel svojo umetniško pot v Ljubljani, kjer je tudi dokončal študij iz klavirja, kompozicije in dirigentstva na Akademiji za glasbo. Zdal živeli že vrsto let v Parizu, kjer tudi ustvarja v elektronskem studiu Pierra Schaefferja. Čeprav izhaja kot skladatelj iz pozne romantike in impresionizma, je njegovo sodobno ustvarjanje usmerjeno predvsem v eksperimentiranje na področju elektronske glasbe.

«Syntheses za violino in klavir», ki so stare natanko deset let, so revije

GALEB, št. 1

Z majhno in opravičeno zakasnitvijo je izšla prva številka revije, že 25. letnika, otroške revije «GALEB». Posledje bo - tako zagotavlja urednik - spet redno izhajala na 32 straneh in redno prinašala tudi barvno prilogo, ki otrokom koristno služi pri pouku. Prav tako je «Galeb» tudi pripravil ponatis vseh do sedanjih prilog v zbirki pod naslovom «Naša mala domovina». Tudi letos pripravljajo revija za pridne naročnike lepe nagrade za nagradno zbiranje pred novoletnimi počitnicami.

V ostalem je tudi priročila številka urejena po že preizkušenem in splošno sprejetem vzorcu. Barvna priloga je posvečena spomenikom padlim in umrlih v NOB ter motivom s «Kraške občeti». Tudi pisem soljarjev je precej.

revije

GALEB, št. 1

Z majhno in opravičeno zakasnitvijo je izšla prva številka revije, že 25. letnika, otroške revije «GALEB». Posledje bo - tako zagotavlja urednik - spet redno izhajala na 32 straneh in redno prinašala tudi barvno prilogo, ki otrokom koristno služi pri pouku. Prav tako je «Galeb» tudi pripravil ponatis vseh do sedanjih prilog v zbirki pod naslovom «Naša mala domovina». Tudi letos pripravljajo revija za pridne naročnike lepe nagrade za nagradno zbiranje pred novoletnimi počitnicami.

V ostalem je tudi priročila številka urejena po že preizkušenem in splošno sprejetem vzorcu. Barvna priloga je posvečena spomenikom padlim in umrlih v NOB ter motivom s «Kraške občeti». Tudi pisem soljarjev je precej.

revije

GALEB, št. 1

Z majhno in opravičeno zakasnitvijo je izšla prva številka revije, že 25. letnika, otroške revije «GALEB». Posledje bo - tako zagotavlja urednik - spet redno izhajala na 32 straneh in redno prinašala tudi barvno prilogo, ki otrokom koristno služi pri pouku. Prav tako je «Galeb» tudi pripravil ponatis vseh do sedanjih prilog v zbirki pod naslovom «Naša mala domovina». Tudi letos pripravljajo revija za pridne naročnike lepe nagrade za nagradno zbiranje pred novoletnimi počitnicami.

revije

Instrumentalni duo Aci Bertonec (klavir) — Dejan Bravničar (violina), tokor gost Glasbene matice v Kulturnem domu

MARIBORSKO KULTURNO PISMO

«Oder bratstva in enotnosti» zanimiva gledališka ponudba

Predstave za prebivalce iz drugih republik, ki so na začasnem delu v Mariboru - Živahno tudi na drugih odrih

Ni se tako dolgo, ko je mariborska Drama uprizorila groteskno igrano ščurki proletarskega pisatelja in dramatika Toneta Cufarja. Dobrih štirideset let je minilo, da so ščurki ugledali luč sveta na poklicnem gledališkem odru. Ščurki so socialna groteska, ki kaže na značilne moralne, socialne in politične slovenske razmere pred drugo svetovno vojno. Škodla! Če bi bilo Cufarju dano še živeti, bi mogoče napisal nove ščurke, «ščurke» sedanjega časa. Vprašanje je le, ali bi bilo u-sojeno novim ščurkom prav tako čakati štirideset let na uprizoritev kot sedanj, to se pravi, predvojni ščurki!

Predstava je pod režijskim vodstvom Aleša Jana izvalena z vsemi značilnostmi socialne drame in ekspressionistične groteskosti v slogu modernega gledališča. Vani so se igralci poštovno vraščali

z nelahkimi vlogami značilnih meščanskih, delavskih in lumpenproletarskih likov in z njimi doprinešili uspešnosti predstave nenavadnega dela. Pred nami je bila razpredena pravcata galerija ščurkov, ki se ponovi pojavijo na trznem pokopališču. Grozljiva groteska vredna ponovnega gledanja, saj silo gledalca k razmišljanju.

V zadnjem času je nenašljivo razgibana komorna dramska gledališka. Spricu neurjenih prostorskih razmer zaradi gradnje novega gledališča in obnove sedanje stare stavbe, se je tako imenovani Mali oder razveljal v več smeri: povezovalje se z Gledališkim protokolom in z najnovejšo vejo gledališkega delovanja, z Odrim bratstva in enotnosti.

Gledališki protokol mariborskega gledališča. Znan slovenski pisatelj, pesnik, humorist, satirik, nekdanji igralec partizanskega gledališča in do opokojitve član mariborskega dramskega gledališča, je napisal že nešteto knjig predvsem s humorističnim obeliskom. Prav zadnja knjiga «Kdor se zadnji smeje, ima zamudo» je spodbudila mariborskega dramaturga prav tako znanega humorista in satirika Toneta Partličja in iznajdljivega režiserja Vojo Soldatoviča, da sta se odločila Mevljine duhovite satire prikazati tudi na odru Gledališkega protokola bolj v obliki vedrega literarnega recitala, kot pa kabaretnega značaja. Takšno obliko predstavitve, v kateri nastopajo igralci in pianist v civilnih oblekah in razen tref naposv brez kulise, je narekvala vsebina «rekov antirekov in domislic», kakor je bil označen Mevljin program Gledališkega protokola.

SLOVENSKE ZALOŽBE V PRIHODNEM LETU

OSEM KNJIG V ZBIRKI «DOMAČA DELA» PRI LJUBLJANSKI CANKARJEVI ZALOŽBI

Osem knjig bo izšlo tudi v zbirki «Nobelovci», tri dela pa v zbirki «Mozaik-Bios»

V zbirki Domača dela, je nadarjena naš razgovor glavni urednik Cankarjeve založbe Ione Pavček, bomo prihodnje leto izdali osem knjig.

Tu je analogijski izbor iz tridesetletne pesniške bere pesnika Lojzeta Krakarja pod naslovom «Poldani». Njegova knjiga pomeni vrh in zrelost — zbirka zaznamuje vrhne dosežke Krakarjevega pesništva, ki jih poznamo po posameznih zbirkah ali cikih: Med iskralci biserov, Zrelost, Ognjemet ob Seini, Nekje tam čisto na robu. Sprememo besedo h Krakarjevi pesniški antologiji je napisal dr. France Zadavec.

Nova pesniška zbirka Saše Vegri «Konstelacije» predstavlja izredno zanimiv pesniški poskus v moderni slovenski poeziji, predvsem seveda v novi arhitekturni besedni komunikaciji, v kakršni sprotiča o svojih osebnih (ne)premačljivih stiskah, o naporih premagovanja, vztrajati, biti, preživeti. Avtorica ponuja svoje pesmi v njihovi povezanosti med seboj, emocionalno, vsebinsko pa je močeteče to lirčne zapise o htu in tu tujstvu današnjega sveta in človeka brati kot vsako resnično poezijo tudi same zase ne glede na arhitekturo cele zbirke.

Tudi tretje delo je pesniška zbirka Matjaža Kobeca «Opalni rob», ki nadaljuje in se hkrati oddaljuje od njegovega dosedanjega pesništva. «Opalni rob» je premlinjena in dognana sinteza svojevrstne bogate moderne pesniške pisave in izpovednosti doživljaljske lirike. Lirika, ki s sodobnimi pesniškimi postopki in barvito, nenavadno metaforiko u-besedeje komajda zaznavna stanja med nastajanjem in minevanjem, med danostjo in hotenjem.

Četrto delo iz zbirke Domača književnost pa je novo, obsežno pripravodeno delo Vitomila Zupana «Obraz sežeganega», v katerem avtor pravzaprav obnavlja v sodobni, neromanski formi svojo avtobiografijo zadnjih petnajstih let. Priprave svojega bivanja začena z leti prebujanja in zorenja pred vojno in konča v prvih letih po osvoboditvi. Posebno se naš avtor v svojem potovanju skozi čas in sebe ustavlja pri srečanjih s književnostjo, z različnimi ljudmi, z mukami in dvomi, z uživanjem sveta in strahom pred njim, s problemom lastnega tujstva doma in hkratnega vztrajanja v tej poziciji.

Naslednje delo je nova knjiga novel in črtic Ivanke Hergold «Nož in jabolko». V tej knjigi je avtorica spremljala prizorišče svojih pripovedi — Koroško glosbaško krajino in njene ljudi je zamenjal Trst z morjem. A bistvene sestavine njene proze so ostale: pronicljivo, strastno vrtanje v človekovo notranost, v ek-sistenčialne pojme bivanja, stisk, človeških odnosov, ljubezni. Avtorica sama označuje to pisanje kot lirsko potovanje in podzemlje človeka.

Franc Šetinec pa je s svojo knjigo «Aktivisti» segel v vedno obsežnejši spominski literaturi v naš polpretekli čas, obdobje neposredno po vojni pa vse do znanega trboveljskega strajka. Zatelj je torej čas, ki ga zaznamuje zmagovalna volja po obnovi, administrativni socializem in tudi prvi pretresi, da pota razvoja ne gredejo željah, marveč da so podvržene zakonitostim družbenega in ekonomskega razvoja. Šetinec obnavlja izredno zanimive izseke te naše povojnega življenja in to v osebno prizadeti in pošteni pisavi.

Pred leti je Dušan Moravec tiskal obsežno gledališko monografijo «Slovensko gledališče Cankarjeve dobe». Tokrat pa se je v knjigi «Slovensko gledališče od

vojne do vojne» lotil obdobja od 1918 do začetka druge svetovne vojne. Način njegovega pisanja je ostal isti: vestno, skrbno poznavanje dokumentov in celotnega gledališkega gradiva, zapisovanje dogajanja in dogodkov v slovenskih gledaliških tega obdobja in ne nazadnje zarisovanje značilnih portretov naših gledaliških mož in žena, kot se zapisali v zgodovino.

In končno so tu še eseji Tarasa Kernaunerja «Družbena razveza», ki obravnavajo sodobno slovensko prozo, točneje romaneskna dela od Ivana Preglja do Marjana Rožanca.

Ob tej zbirki je treba omeniti še dve novitki, ki jih bo izdala Cankarjeva založba, to sta književna zbirka, ki jo sestavlja izbor iz pesniškega zbirki pisateljeva dela in je za naše bralce se posebej zanimiva zato, ker obravnava v bistvu isto obdobje in isto prizorišče, kakor ju poznamo že iz nekaterih Stenke-wiczewich del, namreč švedske boje na Poljskem.

Tudi naslednje delo, nobelovca, francoskega sodobnega pisatelja Alberta Camusa, ki je prejel nagrado 1957, leta eza svoje pomembno literarno ustvarjanje, ki s predirno resnobno osvetljevanje vprašanje človeške vesti v našem času ni potrebno posebej predstavljati. V tej zbirki bo predstavljali s svojim delom «Sizifov mil, Uporni človek».

Tudi druga koprodukcija knjige je zbirka pesmi Franca Lovšina je delavec Itasa iz Kočevja in je prav s pomočjo svoje delovne organizacije že tiskal pesniško zbirko. Nova knjiga prinaša pretehtan izbor iz različnih obdobjih pesnikovega pesništva od preprostih pesmi do drznihjših sodobnejših pesniških postopkov. Natis pesmi Franca Lovšina je nov korak v neposredni menjavi dela med Cankarjevo založbo in delovno organizacijo Itas.

Med najznamenitejšje književne zbirke CZ pa sodi vsekakor Bela Krizančeva. V njej bosta izšli dve knjigi in sicer Filipa Kalana «Živo gledališko izročilo» in «Hvalnica igri». Delo teatroloških raziskav «Živo gledališko izročilo» za delo dramsko, literarno in uprizoritveno dogajanje v jugoslovanski deželah od renesance do dvajsetega stoletja, medtem ko je «Hvalnica igri» troje himničnih, a vendar hkrati dokumentarno preverjenih, zanesljivih in človeško točnih portretov treh velikih slovenskih igralcev: Ivana Levstara, Marije Nabocke in Vladimira Skrbina.

Druga knjiga te zbirke pa so «Izbrana pisma» Louisa Adamića s spremno razpravo Jerneja Petrica «Louis Adamić kot literarni kritik». Adamićeva izbrana pisma nam prikazuje avtorja v jasnih, ostrih in svetlih tonih in so pisma, namenjena ameriškim politikom, pisateljem, pisma v domovino, pisma bližnjim, vse iz nemirnega, odločujočega časa pred vojno, med njo in po njej, ko je Adamić zavzeto sodeloval v javnem življenju na strani naprednih sil in na koncu ostal ne porazen, temveč osamljen.

V zbirki Nobelovci pa bo izšlo osem knjig. Tu so «Intimni dnevniki in Misli» francoskega pesnika in pisatelja Sully Prudhomme, ki je dobil Nobelovo nagrado za literaturo leta 1901 v posebno priznane za njegova pesniška dela, ki pričajo o vzvišenem idealizmu, umetniški popolnosti in izredni združitvi srca in duha. Drugo delo iz te zbirke je «Rimska zgodovina» nemškega profesorja za zgodovino Theodorja Mommsena, ki je prejel to visoko priznanje 1902. leta «kot največji živi mojster zgodovinskega pisanja in priznanje za njegovo monumentalno Rimsko zgodovino». «Rimska

zgodovina» je danes klasično delo, ki je preživelo več kot sto let od svojega nastanka in je še zdaj povedno in na strokovni visini.

Tretji nobelovec novega letnika je ameriški pisatelj Pearl Buck s svojo «Dobro zemljo», ki je ni treba posebej predstavljati, saj je s svojimi številnimi deli zelo znana in priljubljena med slovenskimi bralci. Četrty nobelovec je švedski pisatelj Carl Gustav Verner von Heidenstam, ki je dobil Nobelovo nagrado za literaturo 1916. leta v priznanje za pomen, ki ga ima kot vodilni predstavnik novega obdobja v švedski književnosti. Uredništvo je izbralo njegov roman «Kralj dvanaesti», ki sodi med najboljša pisateljeva dela in je za naše bralce se posebej zanimiva zato, ker obravnava v bistvu isto obdobje in isto prizorišče, kakor ju poznamo že iz nekaterih Stenke-wiczewich del, namreč švedske boje na Poljskem.

Tudi naslednje delo, nobelovca, francoskega sodobnega pisatelja Alberta Camusa, ki je prejel nagrado 1957, leta eza svoje pomembno literarno ustvarjanje, ki s predirno resnobno osvetljevanje vprašanje človeške vesti v našem času ni potrebno posebej predstavljati. V tej zbirki bo predstavljali s svojim delom «Sizifov mil, Uporni človek».

In končno je tu seveda že po tradiciji letošnji Nobelov nagradenec za literaturo, grški pesnik Odysseus Elytis s svojimi «Zbranimi pesmimi». V slovenskem izboru bo zajeta s posameznimi pe-

smi njegova celotna pesniška pot od prvih zbirk, napisanih že pred vojno (Prve pesni, Sporiadi), do medvojnih (Usmertite, Prvo sonce, Junaški in žalna pesem za padlim poročnikom in Albaniji) do povojnih (Bodi hvaležno, Sončno sonce, Monogram) do njegove zadnje zbirke Maria Nefele, izdane 1978. leta.

V zbirki Mozaik - Bios pa bodo prihodnje leto izšla tri dela. Na prvem mestu so štiri zadnje knjige romana srbskega pisatelja Dobrice Čosića «Čas smrti», ki pripoveduje o epoci in kalvariji srbskega naroda v prvi svetovni vojni, točneje v najbolj dramatičnem času od jeseni 1914 do konca leta 1915 v častitve pripovedi, prekani v monolozi izvirnih dokumentov o prvi svetovni vojni, nastopajo nemara vsi predstavniki tedanjega srbskega življenja od zgodovinskih osebnosti do navadnih vojakov, glavna os romana pa je družina Katicev, ki povezuje obsežen romaneskni snov v enovito celoto.

Drugo delo te zbirke je izvorno delo Dušana Željeznova «Rupnikove procese». V tej knjigi je avtor zbral praktično vse dosegljive dokumente in podatke, ki osvetljeajo življenjsko pot in predvsem izdajalsko «kariero» Leona Rupnika. D. Z.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

IZVENABONMAJSKA PREDSTAVA SSG

Odrska ganljivka omejenih interpretacijskih možnosti

Igro «Neznani Bečecan» je režiral kot svoj prvenec na profesionalnem odru Sergej Verč, Njo in Njega pa sta prizadevno igrala Mira Sarđočeva in Stane Staresnič na sceni Klavdija Palčiča

Tekst Giuseppa Berta «Neznani Bečecan» spada v tisto zvrst literaturo, kjer se elementi resne literature prepletajo z značilnimi potezami lahkotnega čtiva. Bistveno hotenje teksta je, da v bralca od, gledalca, vzbudi ganjenost in sočustvovanje. Zgodba je torej programirana za čisto določen efekt. On in Ona se po letih ločitve srečata v Benetkah. Nekdo sta bila težavno zaljubljenata, poročila sta se, imela otroka, potem pa sta se ločila, čeprav je očtino, da drug na drugega nista mogla pozabiti. Ona si je ustvarila nov dom in živi z bogatašem. On je glasbenik, ki pa mu ni uspelo ustvariti nekaj pomembnejšega. Ponovno snidenje ne more prikriti starih in v bistvu neprepetganega čustva, vendar vrsta problemov ne dopušta, da bi se On in Ona ljubila kot nekdo. Oni se je treba ustvariti takšen ambient, ki ni aktivno spremlja te matiko neuresničene ljubezni, propadla dela (delo je ambientirano v Benetkah!), otožnega iskanja sreče, neizpolnjenih sanj itd. Scena in glasba sta, zato pri Neznani Bečecanu bistvena elementa (spominimo se, da je bila prva verzija dela napisana kot filmski scenarij). Tu pa je prišlo med režiserjem in scenografom do določene nesporazuma. Klavdij Palčič je sceno zarisal zelo skopo, na velikem, odprtem odru je nekoliko vzdignjena ploščad, v ozadju pa so zavesa, ki vsako toliko ozvalovijo, proti koncu prevega dejanja pa padajo na tla. Učinek naj bi podčrtal režiserjevo hotenje, da ustvari občutek propadanja ljudi in določene grešnosti. Učinek ni uspel,

lessandra Marcella, beneškega skladatelja iz 18. stoletja.

Zgodba drame je že sama po sebi ganljiva, saj je položaj obeh očtino življenjsko tragičen in brezupen, velika z neuresničljiva ljubezen nas tudi pretrese. Ustvaritev dela v letošnji repertoar Slovenskega stalnega gledališča pomeni željo, da bi v Talijani iram privabili čim širši krog gledalcev, saj se naše gledališče obrača na občinstvo z različnimi interesi.

Izbira dela je zato jasno opredeljena, uprizoritev igre pa je odprla precej vprašanj.

tudi glasba, ki je ista kot v znanem filmu, ni prišla pravilno do izraza. Pa še to, velik skrajna prazen prostor zahteva, da ga nastopajo igralci, to pa je za dva sama igralca, ki ne razpolagata z uravnoteženimi dramskim tekstom, zelo težavna, če že ne nemogoča, naloga. V drugem dejanju, kjer je scena le polj polna (na odrju je nekaj pohištva, ki predstavlja majhni sobico, v ozadju pa je vrsta stolic, ki so namenjene prihajajočim goščem), se atmosfera zgosti in tudi igralca nista toliko obremenjena. Kostuma protagonisti je izdelala Marija Vidau.

Režiser Sergej Verč je opravil precejšnje delo, čeprav mu vedno ni uspelo utišati tistih trenutkov, ki so prečtino melodramatični in solzari. Morda bi kazalo preusmeriti pozornost gledalcev tja, kjer so situacije in dialogi manj enapeti, a zato življenjsko resnišnejši.

Igralca Mira Sarđočeva in Stane Staresnič sta vlogi Nje in Njega podala občuteno, v določnih trenutkih bi lahko bil njun dialog nekoliko naravnnejši, čeprav je res, da sam tekst sil v bolj patetične tone in je pri igranju težko najti pravo mero; obsejnosti na smrt ne moremo izpovedati, kot da bi ranokar izgubili zavojček cigarete.

Ob zaključku naše ocene moramo povedati, da kljub opombam, ni rečeno, da igra občinstvo ne bo všeč, nasprotno. Na premieri so številni pozorni gledalci predstavno režiserja in igralca nagradili z zelo toplimi aplavzom.

ACE MERMOLJA EMIL FRELJH

ZA NOVOLEBNO KNJIZNO DONLO VAM SE POSEBEJ PREDLOGAMO

PRIROČNIKI

K. Jürgen in M. Varderwübecke
SMUČANJE
enklpedični priročnik
Nepogrešljiv svatovalec, ki bo z vrsto
korisnih napotkov pomagal začetni-
kom in že izurjenim smučarjem.
str. 218, pl.
450 din (3 obroki)

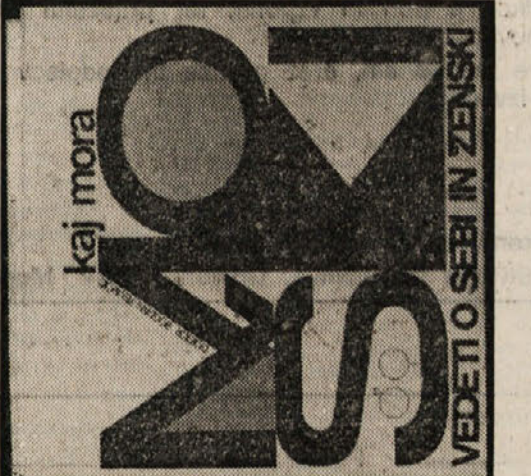
Vardjan - Čermak
**SOBNE, OKENSKE IN
BALKONSKE RASTLINE**
Nasveti za vse, ki imajo radi cvetje
v svojem domu.
350 str., 300 barvnih slik, 80 risb.
345 din (2 obroka)

M. Jelnikar
**POMOŽAMO VAM
VRTNARI**
Prva domača popularna enciklopedija
vrtnih opravil.
320 strani, 240 barvnih in črno-belih
slik, 130 dvostranskih skic, 33 preglednic.
340 din (2 obroka)

Brehm v barvah
**VELIKA KNJIGA
O ŽIVALIH**
Večno živo delo velikega, naravoslov-
ca Alfreda Edmunda Brehma.
550 strani, 335 barvnih fotografij, 200
črno-belih slik.
590 din (4 obroki)

Dr. B. Tekavčič
**KAJ MORA MOŠKI
VEDETI O SEBI IN ŽENSKI**
Izvirna, priročniško zasnovana knjiga,
neposredno in izzivalno naslovljena na
moške.
336 strani
250 din (2 obroka)

Dr. B. Tekavčič
**KAJ MORA ŽENSKA
VEDETI O SEBI**
Odgovori na vprašanja, ki spremljajo
žensko od rojstva do pozne starosti.
206 strani
180 din (1 obrok)

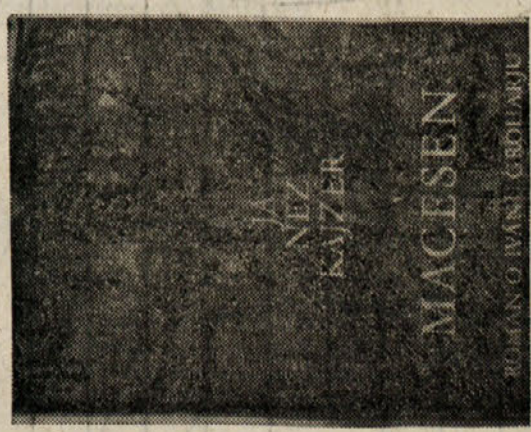

**KROJIM IN ŠIVAM
Z BURDO**
Knjiga za ženske in dekleta, ki bi se
rade uspešno naučile krojiti in šivati.
192 strani, 1000 barvnih in črno-belih
slik.
300 din (2 obroka)

BIOS - MOZAIK

Ch. Brontë
SHIRLEY
Ljubzenska zgodba mladega dekleta,
postavljena v zanimiv okvir socialnih
sprememb v Angliji.
603 strani
280 din (2 obroka)

J. Kajzer
MACÉSEN
Nov slovenski biografski roman o sil-
karju Ivanu Groharju.
376 strani, pl.
240 din (2 obroka)

J. Susann
ENKRAT NI ZADOSTI
Svet filmskega bišča, znamenita sve-
tovna uspešnica.
470 strani, pl.
250 din (2 obroka)

M. Burk
TRIBUNAL
Napel roman o znamenitem númer-
skem procesu.
660 strani, pl.
210 din (1 obrok)

CANKARJEVA ZALOŽBA

Kopitarjeva 2,
LJUBLJANA

NAROČILNICA — PD — za naročnike v Jugoslaviji

Prilimek in ime: _____
naslov: _____
zaposleni(a): _____ roj: _____
poklic: _____ izd. od: _____
reg. št. os. izk.: _____
nepreključno naročam: _____
Datum _____ Podpis _____

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov: CANKARJEVA ZALOŽBA, Kopitarjeva 2, Ljubljana

Knjige dobite tudi v Tržaški knjigarni - Ulica sv. Franciška 20 - Trst
ali jih naročite v GORICI na UPRAVI PRIMORSKEGA DNEVNIKA, Drevered XXIV Maggio 1

ZGODOVINSKI ROMANI

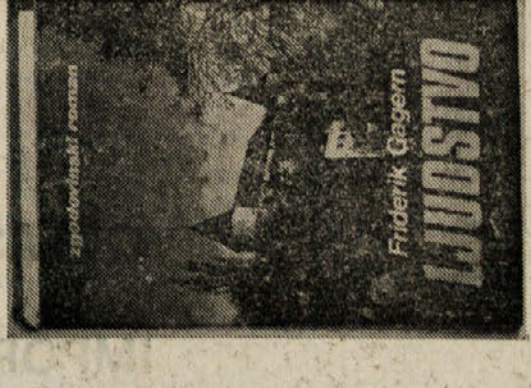
M. Waltari
EGIPČAN SINUHE
Nepeta pripoved o življenju v Egiptu
za časa faraona Ehnatona.
cca 720 strani, pl.
295 din (2 obroka)

J. Plaiay
**UMORI NJEGOVEGA
VELIČANSTVA**
Roman obravnava življenje Henrika
VIII. in njegovih žena. Življenje puno
strasti, pohlepa po oblasti, spletk ter
ljubezenskih dogodivščin in legoa.
600 strani, pl.
280 din (2 obroka)

M. Mihelič
TUJEC V EMONI
Barvit opis življenja v Emoni, predhod-
nici današnje Ljubljane, v 4. stoletju.
Živa ponazoritev življenja tedanjega
časa.
295 strani, pl.
200 din (1 obrok)

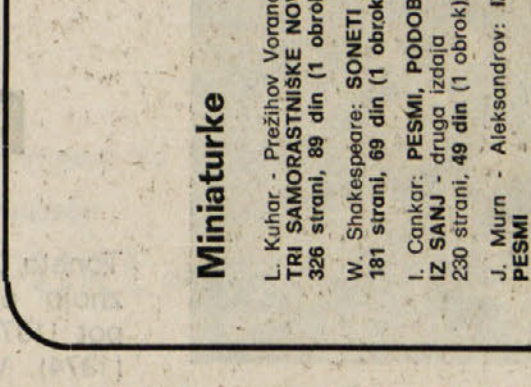
F. Gagern
LJUDSTVO
Roman se dogaja sredi preteklega sto-
letja v naših krajih. Opisuje ljudskega
junaka, ki se upre gosposki.
460 strani, pl.
260 din (2 obroka)

R. Graves
JAZ, KLAVDIJ
Roman opisuje najslavnije in najstra-
šnejše obdobje v zgodovini starega
Rima.
448 strani, pl.
240 din (1 obrok)

T. Kovač
**NAJBOGATEJŠI
KRANJEC**
Poljudno in zanimivo napisan življenje-
pis mečana in mentorja slovenskega
prosvetljenstva — barona Žige Zoisa.
323 strani, pl.
280 din (2 obroka)

Miniaturre
L. Kuhar - Prežihov Voranc
TRI SAMORASTNIŠKE NOVELE
326 strani, 89 din (1 obrok)
W. Shakespeare: **SONETI**
181 strani, 69 din (1 obrok)
I. Cankar: **PESMI, PODOBE
IZ SANJ** - druga izdaja
230 strani, 49 din (1 obrok)
J. Murm - Aleksandrov: **IZBRANE
PESMI**
162 strani, 72 din (1 obrok)
F. Prešeren: **POEZIJE - II.** izdaja
249 strani, 79 din (1 obrok)
S. Gregorčič: **IZBRANE PESMI**
tretja izdaja
207 strani, 69 din (1 obrok)
S. Kosovel: **PESMI - četrta izdaja**
236 strani, 72 din (1 obrok)
**TRISTO NARODNIH IN DRUGIH
PETIH PESMI** - sedma izdaja
253 strani, 69 din (1 obrok)

ZA NOVOLEBNO KNJIZNO DONLO VAM SE POSEBEJ PREDLOGAMO

Založba Borec

LJUBLJANA
Miklošičeva 28

Tone Ožbolt:

Utrinki iz podzemlja

Toneta Ožbolta bralci že dobro poznajo po delih Šerčerjeva bojna pot (1973) in Dežela Petra Klepca (1974). V tem svojem novem delu

pa se je s skrbnim zbiranjem gradiva posvetil tistim borcem narodnoosvobodilnega boja, ki so delali v ilegalnih tiskarnah KP in OF. Tako bo ohranil današnjemu rodu in bodočim generacijam vse tisto, kar je o tem vedel iz lastne izkušnje, največ pa, kar je zvedel že med vojno in v povojnih letih od tistih, ki so v podzemlju delali, med njimi predvsem od Škerlavaja - Petrača. Med najbolj zanimive strani v knjigi sodi opis življenja v bunkerju na Vilharjevi cesti, v katerem sta delala tudi Kardelj in Kidrič.

NAROČILNICA (za naročnike v Jugoslaviji) — PD
Za knjigo **Anton Ožbolt — UTRINKI IZ PODZEMLJA** — cena 360,00 ND

Podpisani(a): _____
Natančen naslov: _____
Zaposlen(a): _____
Plačilni pogoji: _____ Datum: _____
1. Znesek bom plačal takoj s položnico
2. Znesek bom plačal po povzetju (Ustrežno podčrtaj) Podpis: _____

Naročilno pošljite na naslov: ZALOŽBA BOREC, knjigotrški odd. elek. Miklošičeva 28, Ljubljana

Knjiga je na razpolago tudi v **Tržaški knjigarni** - Ul. sv. Frančiška 20, Trst
ali jih naročite v GORICI na UPRAVI PRIMORSKEGA DNEVNIKA, Drevored XXIV Maggio 1

EVEREST'79

V stenskem koledarju «EVEREST» boste uživali ob čudovitih 38 barvnih posnetkih jugoslovanske odprave na najvišjo goro sveta, z opisom najzanimivejših dogodkov s poti in vzpona, ter priloženo grafiko člana odprave slikarja Franca Novinca in podpisi vseh članov odprave.
Cena koledarja z grafiko in podpisi članov odprave je 188 din, brez grafike in podpisov pa 138 din. Gospodarskim organizacijam priznamo popust nad 500 izvodov.
Z distribucijo koledarja bomo začeli 15. decembra.

Priloženo naročilnico pošljite na naslov:

Tržaška knjigarna - Ul. sv. Frančiška 20 - 34133 Trst
ali jih naročite v GORICI na UPRAVI PRIMORSKEGA DNEVNIKA, Drevored XXIV Maggio 1

Naročilnica za STENSKI KOLEDAR EVEREST

Podpisani _____
nepreklicno naročam koledar po povzetju na naslov: _____ Pošta: _____

Zaposlen pri: _____

z grafiko DA — NE — Ustrežno podčrtajte

Podpis: _____

Založba BOREC, LJUBLJANA, Miklošičeva 28/1. in
PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, Dvoržakova 9, LJUBLJANA

PRIMORSKI DNEVNIK
KNJIŽNE IZDAJE
ALPE ADRIA
OGLASNI ODDELEK
TUJI LISTI
IMPORT-EXPORT
GRAFICENTER
TISKARNA
KLIŠARNA
FOTOLABORATORIJ
EXPEDIT
IBM
TRŽAŠKA KNJIGARNA
PREDSTAVNIŠTVO
V JUGOSLAVIJI
ADIT
LJUBLJANA
GRADIŠČE 10

ZIT
EST

ZALOŽNIŠTVO
TRŽAŠKEGA
TISKA
TRST
UL. MONTECCHI 6
TEL. 794672
TELEX 460270 EST I

ZA USPEŠNO VZPOSTAVLJANJE POSLOVNIH ODNOSOV MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO

DELOVNA
ORGANIZACIJA
ZAMEJSKIH
SLOVENCEV

NAJ ZAMIŽIMO ALI PA SKUŠAMO RAZUMETI IN SPOZNATI?

Homoseksualnost - različnost in ne patologija

Iskren pogovor s tržaškima homoseksualcema o življenju, problemih in stvarnosti «različnih»

NAVADEN CLOVEK

Odkritev, da stopimo v stik s predstavnikoma gibanja homoseksualnosti, ni bila lahka. Pa ne zato, ker nas obremenjevali kakršni koli predsodki, pač pa zato, ker je clovek eselje v zagati, ko se mora spoznati z neko novo in nepoznano stvarnostjo. Kako bo reagiral? Kakšna vprašanja mu lahko zastavimo? Ne bomo ravnali njegove tenkočnosti? Kakšen odnos naj imamo z njega?

Eden izmed pozitivnih učinkov '68. leta je dejstvo, da so ljudje v Italiji začeli bolj svobodno in sproščeno govoriti o svojem osebem svetu, o svojih problemih o spolnosti, Marsikateri tabu se je zrušil, marsikatera zapreka je bila odpravljena zlasti po zaslugi feminističnih organizacij in gibanja, ki so osebnemu dale dostojanstvo in pomen splošnejše, politične problematike. V tem okviru je postala bolj sproščena tudi razprava o «različnih», vseh tistih, ki se kakorkoli oddaljujejo od splošno sprejete norme in poprečja, torej o homoseksualcih.

Rekli bi lahko tudi, da je gibanje za osvoboditev in polnopravno homoseksualcev raslo vzporedno s feminističnim gibanjem, s poglabljanjem problematike o narkomaniji, z bojem za demokratično psihijatrijo. Poudariti pa je treba, da je napredno gibanje v tem pogledu marsikaj zaostalo v analizi in razumevanju novih stvarnosti in da še ni povsem nadoknadilo razkoraka, ki ga loči od stvarnosti «različnih». Največjo zaslugo za poglabljanje teh vprašanj, za osvoboditev javnosti in radikalna stranka, čeprav je možno, da je večsah zajahala tega konja povsem instrumentalno in le da bi pokrila

zervirati dva dni na teden kako diskoteko samo za nas. Drugače pa se najdemo v kavarnah, kot so «Tergesteo», ali «Caffè degli Specchi». Je še en lokal v starem mestu, ki ga vodi znan homoseksualec, Franchetta, mu pravijo. Vendar se tam zbirajo tudi prostitutke, mornarji, narkomani, kriminalci. Ni najbolj zdrav ambient. «Moram pa povedati, da je Trst po mojih izkušnjah eno izmed najbolj homoseksualnih mest. Res, veliko je homoseksualcev, toda vsi se bojijo pokazati svojo značilnost. — «Koliko vas je v Trstu?» — «Ne vem. Organiziranih v «Fuori» nas je malo, okrog 30. Lahko ti povem, da se računata, da je v Italiji vsaj 5 odstotkov prebivalstva homo. Torej bi lahko bilo v Trstu 1.500 homoseksualcev. Sedaj obstaja poleg naše organizacije še neka druga skupina, ki je nastala v krogu anarhistov. — «Vidva imata svojega drugega?» — «Seveda». Povedala sta, da imata vse probleme, ki jih danes doživlja par. Skupnega življenja, zvestobe, oblasti v odločanju. Marta je dejala, da ni tako močna, da bi živela sama. — «Ko se vrneš domov, ni prijetno priti v prazen dom. — Ni pa nikoli čutila potrebe, da bi imela otroka, zato si ne postavlja problema materinstva. — «Nekateri moje prijateljice, ki so bile prej poročene, imajo otroke. Jaz se nisem nikoli čutila poklicano, da bi postala mati.»

zadela iste rane, kot je njima. «Se-daj se spreminja. Ni več tako, kot je bilo pred dvajsetimi leti, ko so iskali organske poškodbe za vzroke tvoje različnosti. Meni so celo hoteli operirati možgane, pomislil, je rekla Marta. V njenih jasnih očeh sem videla trpljenje, ki ga je skrivala pod nasmehom. «Shizofrenija je bila zadnja diagnoza. Se ti zdim shizofrenična?»

NADJA FILIPČIČ

S SOBOTNEGA REDNEGA OBČNEGA ZBORA

Bogato in uspešno delovanje kriške sekcije Zveze borcev

Nenadomestljiva vloga VZPI-ANPI v vaški stvarnosti - Poročilo predsednika Ferdinanda Bogatca - Izvoljen nov sekcijski odbor

Prejšnjo soboto je bil v kriškem ljudskem domu redni občni zbor vaške sekcije Zveze partizanov ANPI, ki se ga je udeležilo veliko število bivših borcev, članov ter gostov, predstavnikov vaških in bratskih organizacij. Kriška sekcija Vsesrbskega združenja partizanov Italije ima za sabo vrsto let aktivnega in plodnega delovanja v vaški stvarnosti, dala je pobudo za gradnjo spomenika padlim v NOB, ki je bil odkrit 1. maja 1975 in pri katerem so s udarniškim delom sodelovali vsi

PO PODLEM FAŠISTIČNEM ATENTATU

S pomočjo demokratičnih sil CLUET obnavlja prostore

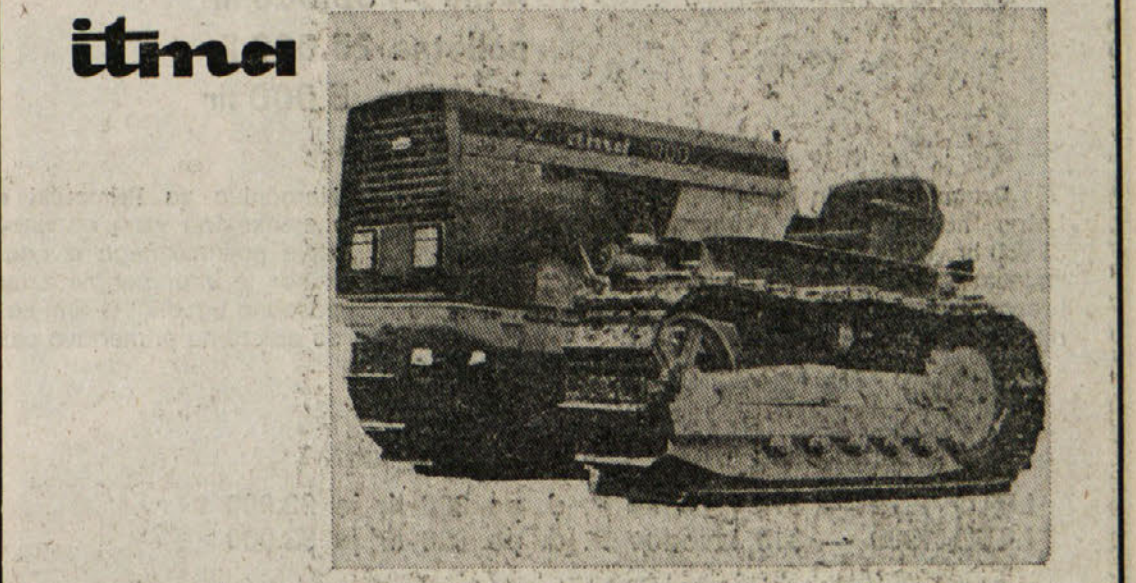
Skoraj dva meseca sta minila od podlega atentata na knjigarno zadruge CLUET. Fašistični izpad je odločno obsodilo tržaško demokratično javno mnenje. Poleg solidarnostnih izjav so se množile tudi akcije za nabiranje sredstev za ponovno odprtje knjigarne, ki je postala eno izmed najpomembnejših demokratičnih kulturnih središč na tržaški univerzi in v mestu samem ter je odlično prispevala k osvoboditvi študentov. V zvezi s solidarnostnimi akcijami naj spomnimo le na nastop Tržaškega partizanskega pevskega zbora v študentskem domu, na filmske predstave, ki jih je priredila ARCS - ARCI na univerzi, in na nabiranje knjižarne. Manj navdušen pristop k pobudam v tem smislu so dosegle pokazale krajevne uprave z izjemo Maria Collija, ki je prispeval v imenu predsedstva delovnega sveta lepo vsoto za obnovitev uničenih prostorov knjigarne, in pokrajinskega odbora, ki je tudi obljubil pomoč v mejah svojih finančnih zmoglosti.

vaščani. V sodelovanju s prosvetnim društvom Vesna je pred leti redno prirejala številne proslave in komemoracije, med katerimi je treba omeniti tradicionalne prvomajske kulturne večere. Delavnost Zveze partizanov pa se ne omejuje le na prirejanje proslav in podobnih prireditvev, ampak sekiha že od vsega začetka skrbi za vzdrževanje spomenika padlim in drugih spominskih obeliskov v vasei.

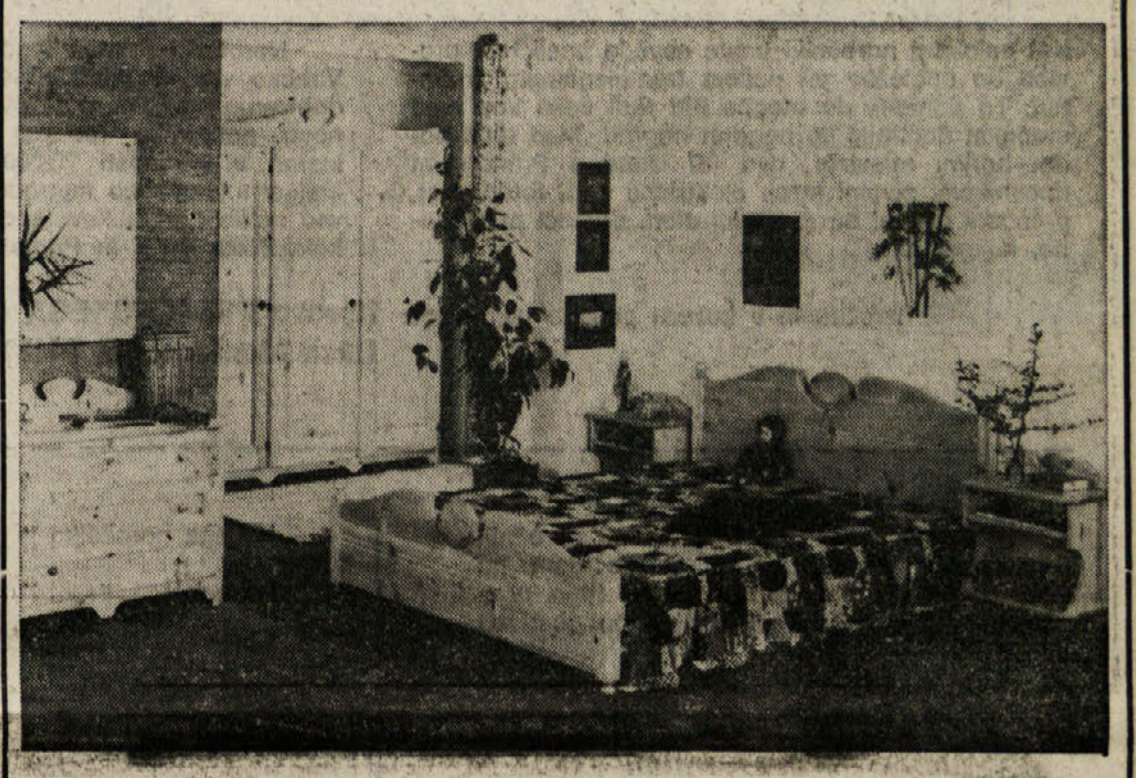
Uvodno poročilo o dveletnem delovanju vaške sekcije VZPI-ANPI

je na sobotnem zboru imel njen dolgoletni predsednik Ferdinand Bogatec, ki je nakazal pobude in uspehe organizacije v prejšnji delovni sezoni. Omenil je predvsem velik uspeh, ki ga je letos doživel v Križu prvi partizanski praznik ter se zahvalil vsem vaščanom in organizacijam, ki so pri njem sodelovale. Govoril je nato o akciji včlanjevanja, ki se bo začela v kratkem, ter poudaril, da je organizacija v zadnjih letih ležila skoraj podvojlja številno članov, ki jih je bilo v tem letu skupno 320. Bogatec je tudi pozval mlade, naj sodelujejo pri življenju spomenika ter pri najpomembnejših akcijah v duhu ideološke odprtosti in demokracije.

TRAKTOR GOSENIČAR od 35,50 in 70 KM

Zastopnik za TRST in GORICO Podjetje FURLANI EDOARDO S. n. c. Ulica Milano 25 Informacije: telef. 62200 - 65383

Novost v Trstu za opremo vašega stanovanja Ul. Baiamonti 3 tel. 820766 poleg že obstoječe trgovine v Ul. Di Vittorio tel. 813301 EDI MOBILI EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK ZA KUHINJE moretuzzo

Advertisement for Ford cars featuring the text 'KDOR SEDAJ NAROČI svoj avtomobil FORD dobi od 200 do 400.000 lir popusta na navedenih cenah' and 'in ga lahko dvigne tudi prihodnje leto. Pohi...!' along with the Ford logo and 'NUOVA CONCESSIONARIA TRST UL. CABOTO 24 UL. S. FRANCESCO 11'.

Naročnina za Primorski dnevnik za leto 1980

letna 38.000 lir
 polletna 25.000 lir
 mesečna 5.000 lir

Drage bralke in bralci!
 Letna naročnina za Primorski dnevnik v višini 38.000 lir velja samo do 30. aprila! Po tem datumu bo znašala 60.000 lir. Vsem naročnikom bomo še naprej brezplačno pošiljali revijo DAN ter jim nudili male oglase in čestitke zastonj.

Naročnina za Primorski dnevnik za leto 1980 je malenkostno višja od letošnje, to pa zaradi podražitev posameznega izvoda od 200 na 300 lir. Vsekakor je v primerjavi z letošnjo naročnino še prav posebej ugodna. O tem se lahko sami prepričate, če se ozrete na primerjavo cen:

Prodajna cena	letno	prihranek
LETO 1979 — 310 izvodov P. d. po 200 lir je 62.000	32.000	30.000
LETO 1980 — 310 izvodov P. d. po 300 lir je 93.000	38.000	55.000

Prodajna cena	mesečno	prihranek
LETO 1979 — 310 izvodov P. d. po 200 lir je 62.000	3.500 X 12 = 42.000	20.000
LETO 1980 — 310 izvodov P. d. po 300 lir je 93.000	5.000 X 12 = 60.000	30.000

Mesečni naročniki: dajemo vam možnost, da prihranite 22.000 lir letno. Kako? Tako da poravnate letno naročnino do 28. februarja 1980, in to v treh obrokih:

v decembru	12.000
v januarju 1980	13.000
v februarju	13.000
skupaj	38.000

Kot celoletni naročniki boste seveda imeli tudi pravico do udeležbe pri našem tradicionalnem žrebanju. To pomeni, da utegne biti tudi vaše ime med srečnimi dobitniki 60 bogatih nagrad. Med temi bodo: barvni televizor, dva (2) izleta s Primorskim dnevnikom, šivalni stroj, električna peč, fotoaparati, prenosni pisalni stroj, smučič elan, domači pršut, vino, knjige itd.

Naročniki Primorskega dnevnika!
 Vabimo vas, da sodelujete z nami v akciji za pridobivanje novih naročnikov. Za vsakega novega letnega naročnika (pa naj prebiva kjerkoli) dobitte kupon v vrednosti 10.000 lir za nakupe v Tržaški knjigarni. Posebna nagrada tistemu, ki pridobi največ novih naročnikov: enodnevni brezplačni izlet s kolektivom ZTT in Primorskega dnevnika.

Izrežite in v kuverti pošljite na naslov: **Uprava PRIMORSKEGA DNEVNIKA**
 Ulica Montecchi 6, 34137 - TRST

Z današnjim dnevnikom postajam letni naročnik Primorskega dnevnika. Dobival ga bom na dom po vašem raznašalcu, če pa tega ni v našem kraju, mi časopis pošljite po pošti ali

pa _____ št. _____

priimek _____ št. _____

ime _____ št. _____

ulica (ali vas) _____ št. _____

poštna št. _____ MESTO _____

telefon _____ datum _____

podpis _____

Novega naročnika je pridobil:

priimek _____ št. _____

ime _____ št. _____

ulica (ali vas) _____ št. _____

poštna št. _____ MESTO _____

telefon _____

podpis _____

Nedelja, 2. decembra 1979

ITALIJANSKA TV Prvi kanal
 11.00 Maša
 11.55 Nabožna oddaja Cerkev - Islam
 12.30 Nabožna oddaja
 13.00 DNEVNIK 1 - Ob 13. uri
 13.30 DNEVNIK 1 - Vesti
 14.00 - 19.50 V teku nedelje...
 14.15 Disco ring
 15.15 Sportne vesti
 15.25 Tri sobe in kuhinja
 16.30 90. minuta
 16.50 Bis
 17.30 Jane Eyre. 2. del TV nadalj.
 19.00 Italijansko nogometno prvenstvo. Polčas nogometne tekme A lige
 Vremenska napoved
 20.00 DNEVNIK
 20.40 Martin Eden. 2. del TV nadaljevanje
 21.40 Sportna nedelja
 22.40 Pregled sporeda za prihodnji teden
 Ob koncu DNEVNIK

Drugi kanal
 12.30 Risanke
 13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
 13.30 Alla conquista del West. 9. del
 15.00 Pregled sporeda za prihodnji teden.
 15.15 DNEVNIK 2 - Neposredni prenos športnih vesti: Rieti; Košarka
 16.30 Pomeridiana; Maria Maria
 18.15 Italijansko nogometno prvenstvo. Polčas nogometne tekme B lige
 18.40 DNEVNIK 2 - Gol flash
 18.55 Joe Forrester - TV film
 Konec poletja
 19.50 DNEVNIK 2 - Odprti studio
 20.00 Dnevnik 2 - Nedelja sprint
 20.40 Alberto Sordi:
 Zgodba nekega Italijana
 22.00 DNEVNIK 2 - Dossier
 Teheran: mir je talec
 22.55 DNEVNIK 2 - Zadnje vesti
 23.10 Omaggio a Respighi:
 Ob stoletnici rojstva

JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana
 8.50 Poročila
 8.55 Za nedeljsko dobro jutro: Kosovelovci. 1. del
 9.25 TV kažipot
 9.45 A. Haley: Kronike, TV nadaljevanje
 10.30 Tajni dnevnik, mladinska oddaja
 10.55 Čebelica Maja, otr. serija
 11.30 Kmetijska oddaja
 12.30 Poročila
 14.00 Botanik, dok.
 14.25 Veseli tobogan: Skofije
 15.30 TV žehnik
 16.05 Ciudad Mexico - največje mesto na svetu, dok.
 16.35 Poročila
 16.40 Komorna glasba skozi stolca: Klasika
 17.20 Sportna poročila
 17.25 Poletna svetloba, film
 19.30 TV DNEVNIK
 20.00 Naša leta, TV nadalj.
 21.10 Svet na razpotjih, dok.
 21.55 Poročila
 22.00 Plesni orkester RTV Sarajevo
 22.15 Sportni pregled

Koper
 19.30 Otroški kotiček: Film iz serije Dragi Billy
 20.00 Pregled sporeda za prihodnji teden
 20.15 Stičiče
 20.35 Psi brez značke, film
 22.05 Glasbena oddaja
 22.50 Peggini beg, film

Zagreb
 12.30 Jugoslavija dober dan
 13.10 Kritična točka
 13.40 Mladinski film
 15.00 Nedeljsko popoldne
 19.30 TV DNEVNIK
 20.00 Naša leta, TV nadalj.
 21.10 Popotovanja

SVICA
 16.10 Gli eroi del giorno - TV film
 19.00 DNEVNIK
 20.45 La marchesa di Bordeaux, film

Ponedeljek, 3. decembra 1979

ITALIJANSKA TV Prvi kanal
 12.30 Le astronavi della mente - vzgojna oddaja
 13.00 Vse o knjigah
 13.30 DNEVNIK
 14.00 Posebna oddaja iz parlamenta
 14.25 Didaktične perspektive za obnovo šole, 10. del
 16.30 Smučanje: prenos slaloma iz Val Senalesa
 17.00 Remi - risani film
 17.25 Tisti ihtavi, simpatični Braccio di Ferro
 17.35 Con un colpo di bacchetta, 8. del
 18.00 La cibernetica - vzgojna oddaja
 18.30 Cirkus...
 18.50 Nabožna oddaja
 19.20 Le comiche di Bernard Cribbins
 19.45 Almanah in Vremenska slika
 20.00 DNEVNIK
 20.40 Anime ferite - film
 Igrajo: Dorothy McGuire, Guy Madison, Robert Mitchum, Tom Tully in drugi.
 22.25 Zgodbe v zrcalu:
 Zgodba Line R.
 Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal
 12.30 Menu di stagione
 13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
 13.30 Vzgojna in dežele
 Program za mladino
 17.00 Peter, risanka
 17.05 Rdeča rokavica, TV film
 17.35 Spazio dispari
 18.00 Tečaj za prvo pomoč
 18.30 Iz parlamenta
 DNEVNIK 2 - Sport
 18.50 Spaziolibera: programi pristopanja
 19.05 Dobro večer z...
 Albertom Lupom
 Vmes film iz serije Mork in Mindy: Un fiore per Mork

JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana
 8.55 - 16.00 TV v šoli: Zlogovnanje, Zadarski arheološki muzej, Materniščina itd.
 17.10 Poročila
 17.15 Vrtec na obisku: Moj dek je bil partizan, 2. del
 17.35 Botanik, dok.
 18.00 Delitev osebnega dohodka na osnovi inovacij
 18.20 Odbojka
 18.35 Obzornik
 18.45 Mladi za mlade
 19.15 Risanke
 19.30 TV dnevnik
 20.00 S. Rozman - F. Ursič: Vrtačnik, TV drama
 21.15 Kulturne diagonale
 21.55 Mozik kratkega filma: O ljudeh in oslih
 22.10 TV dnevnik

Koper
 19.50 Stičiče
 19.58 Dve minuti
 20.00 Risanke
 20.15 TV dnevnik
 20.30 Cističič čevljev, film
 Režija: Vittorio De Sica; igrajo: Franco Interlenghi, Rinaldo Smordini
 22.20 Baletni večer
 23.00 Odbod, 1. nadaljevanje

Zagreb
 18.00 Mali slager
 18.15 Ekskurzija
 18.45 Mladi za mlade
 19.30 TV dnevnik
 20.00 TV drama
 21.10 Glasbeni trenutki
 21.15 Zivljenje film
 22.00 TV dnevnik

SVICA
 18.00 Program za najmlajše
 18.25 Program za mladino
 19.05 Una vacanza movimentata
 20.30 TV dnevnik
 20.45 Kristijani
 21.40 Danza Bharata-natjam

TRST A

8.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 8.15 Dobro jutro po naše; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.45 Poslušali boste; 10.15 15 minut z orkestrom Artura Mantovanija; 10.30 Nedeljski zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Pregled slovenskega tiska v Italiji in Aktualnosti; 11.05 Mladinski oder: «Psiček v prepadu»; 11.30 Nabožna glasba; 12.15 Narodnostni trenutki Slovencev v Italiji; 13.00 Glasba po željah; 14.10 «220 volt - ali ne vtičaj prsta»

KOPER (Slovenski program)
 7.30, 8.55, 13.30 Poročila; 7.00 Veselo v nedeljsko dopoldne; 8.00 Kmetijski nasveti; 8.05 Jutranji spored narodnozabavne in zborovske glasbe; 8.30 Reportaža; 13.20 Minute za ansamblo; Beneški fantje; 13.37 Glasbeni notes; 14.00 Glasba po željah; 15.00 Naša ustvarjalnost; 15.15 Igra orkester The Sunshine Terrace Swing Band; 15.30 Sijaj mi sončece; 16.00 Primorski dnevnik; 16.25 Programi tedna; 16.30 Male skladbe velikih mojstrov; 17.00 Posnetek glasbene predstave.

RADIO TRST A DANES, NEDELJA, OB 14.10 RADIJSKI VARIETE
 V okviru radijskih varietev vsako nedeljo, ob 14.10 in ponedeljek, ob 12.00, je prvo nedeljo v mesecu na vrsti satirični kabaret Sergija Verča in Borisa Kobala «220 VOLT - ALI NE VTIKAJ PRSTA V BLIŽNJEGA VTIČNICO» s sodelovanjem komponista Aleksandra Vodopivca. Avtorja sta že z naslovom napovedala program: kdor se dotakne toka take napetosti, ga močno stresa. Verjetno mu ni ravno všeč, ker se mu ostali ponavadi smejejo, a se tolaži, da pridejo tudi drugi na vrsto. Od vseh radijskih varietev so o tem najbolj raznolika mnenja: od splošnega opevanja do splošnega glasa. Vi presodite sami.

RADIO 1
 8.00, 10.00, 13.00, 18.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 7.00 Slišal sem; 8.40 Glasba na praznični dan; 9.30 Maša; 10.13 Mojstri jazz; 11.15 Radio match; 12.00 Rally; 12.30 Stadijquiz; 13.15 Il Calderone; 14.20 Bel paper; 15.20 Nogomet minuto za minuto; 16.30 Stadijquiz; 18.00 Zadnji, ki je prišel je...; 19.25 Jaz, klasika in po glasba; 20.30 Rigoletto; 23.00 Mi... čarovanje.

LJUBLJANA
 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.15 Danes je nedelja; 8.07 Radijska igra za otroke; 8.52 Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši...; 10.05 Panorama lahke glasbe; 11.00 Pogovor s poslušalci; 11.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 13.50 Pihalne godbe; 14.25 Humoreska tega tedna; 14.45 S popevkami po Jugoslaviji; 15.15 Listi iz notesa; 15.30 Nedeljska reportaža; 15.55 Pri nas doma; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Populame operne mełodije; 17.50 Radijska igra; 18.42 Godala; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Glasbena tribuna mladih; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Mozik melodij in plesnih ritmov.

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.45 Pravljica za dobro jutro; 8.10 Jutranji almanah: «Bratje, le k soncu, svobodni»; 9.00 Dnevni pregled tiska; 9.05 Iz naših oddaj; 9.45 Socialna problematika; 10.05 Radijski koncert; 11.35 Zakonski tendenci; 12.00 «220 volt - ali ne vtičaj prsta» v bližnjega vtičnice; 12.50 Filmska glasba; 13.15 Zborovska glasba: Letošnje mednarodno tekmovalno; «Cesare, Augusto Seghizzi» v Gorici; 14.10 Otroško okence; «Zdaj pa zapojmo!»; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Vladimir Bartol: «Alamuta»; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.05 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki.

KOPER (Slovenski program)
 6.30, 7.25, 13.00, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 13.05 Po stopinjah zamejske zborovske postvarjalnosti; 13.37 Izbrali smo za vas; 14.00 V pop daljšku; 14.37 Glasbeni notes; 15.00 Program RL; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Primorski dnevnik; 16.30 Aktualna tema; 16.35 Mladi izvajalci.

RADIO 1
 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 in 7.30 Glasba za dobro jutro; 8.40 Intermezzo musicale; 9.00 Radio anch'io; 11.00 Cattivissimo; 11.30 Glasbena oddaja z Minio in 13.15 Vi in jaz; 14.03 Musicalmente; 14.30 Col sudore sulla fronte: per una storia del lavoro umano; 15.03 Rally; 15.30 Erpewko; 16.40 Na kratko; 17.00 Patchwork; 18.35 L'umanità che ride; 19.20 Musiche in vetrina; 20.00 Don Juan in Faust; 21.03 Ottorino Respighi; ob stoletnici rojstva; 22.00 Glasba med muzami; 22.30 Mi kot vi drugi.

LJUBLJANA
 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 19.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.20 Rekreacija; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za m'ade risarje in po zdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.45 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 12.10 Veliki režijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Pojo amaterski skbi zbori; 14.24 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Zabavna glasba; 16.00 «Vrtički»; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Naša godalna izročila; 18.25 Zvočni signali; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute za ansamblo; 20.00 Kulturni glasbus; 20.17 Iz naše diskoteke; 21.05 Glasba velikani.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 4. DO 8. DECEMBRA 1979

TOREK, 4. decembra
LJUBLJANA
 9.15 - 16.25 TV v šoli; 17.20 Poročila; 17.15 Čez tri gore; 17.50 Pisani svet; 18.40 Hidak - Mostovi; 19.10 Risanke; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Živeti drugače, dok. 20.45 Človek hče nazvorg, TV nadalj.; 21.40 Komorna glasba skozi stolca; 22.10 TV dnevnik.

KOPER
 19.20 Odprta meja; 19.50 Stičiče; 19.58 Dve minuti; 20.00 Risanke; 20.15 TV dnevnik; 20.30 Nerodnej, film; 22.00 Aktualna tema; 22.30 Narodna glasba; 23.00 Stičiče, ponovitev.

SREDA, 5. decembra
LJUBLJANA
 9.35 - 10.00 TV v šoli; 16.30 Smuk za ženske; 17.30 Poročila; 17.35 E. Peroci: Ankine risbe; 17.50 Potovanje v deželo lutk; 18.10 Ne prezrite; 18.30 Obzornik; 18.40 Kosovelovci, 2. del; 19.10 Risanke; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Film tedna: Iz oči v oči; 22.00 625; 22.40 TV dnevnik.

KOPER
 19.00 Smučanje; 19.50 Stičiče; 19.58 Dve minuti; 20.00 Risanke; 20.5 TV dnevnik; 20.30 Glasbeni program; 21.20 Kitty Tappel, film.

ČETRTEK, 6. decembra
LJUBLJANA
 8.10 - 15.40 TV v šoli; 16.35 Veleislalom za ženske; 17.35 Poročila; 17.40 Jakec in čarobna lučka; 17.50 Helstromova kronika; 18.35 Obzornik; 18.45 Tehnica za natančno tehtanje; 19.15 Risanke; 19.30 TV dnevnik; 20.00 V živo; 22.00 TV dnevnik.

KOPER
 17.30 Namizni tenis; 18.30 Veleislalom za ženske; 19.50 Stičiče; 19.58 Dve minuti; 20.00 Risanke; 20.15 TV dnevnik; 20.30 Privid, film; 22.10 Propagandna oddaja; 22.30 Likovni rokturno.

SOBOTA, 8. decembra
LJUBLJANA
 8.25 Pisani svet; 10.00 Ženska; 10.30 skupinska slika z Nado Vreček; 10.55 Veleislalom za moške; 12.30 Trnova pot, TV nadalj.; 13.45 325; 14.26 Veleislalom za moške; 15.30 Svetovno prvenstvo v gimnastici; 16.35 Poročila; 17.00 Koroska; 18.35 Naš kraj; 18.45 Človek naš vsakdanji; 19.15 Risanke; 19.30 TV dnevnik; 20.00 London je moj TV nadalj.; 20.50 Kako se oblačimo; 20.55 Nasmeh, film; 23.00 Besk: Parlov - Comel.

KOPER
 16.00 Gimnastika; 17.00 Košarka; 18.30 Veleislalom moški; 19.30 Otroški kotiček; 19.50 Stičiče; 19.58 Dve minuti; 20.00 Risanke; 20.15 TV dnevnik; 20.30 Fra dia; 22.10, film; 22.20 Italija z neba; 23.00 Pregled sporeda za prihodnji teden.

memorandum, film; 22.10 Dokumentarna oddaja; 22.40 Obrazi jazz.

PETEK, 7. decembra
LJUBLJANA
 8.55 - 14.55 TV v šoli; 16.10 Smuk za moške; 17.10 Poročila; 17.15 Gledališče strička Brantina; 17.30 Raznašalci časopisov; 18.00 Domači ansambli: Fantje treh dolin; 18.35 Obzornik; 18.45 Vedenjski odločki pri mladih; 19.15 Risanke; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Kar bo, pa bo; 21.05 Perocelli; serijski film; 21.55 TV dnevnik; 22.10 Naslov brez naslova.

KOPER
 18.30 Spust za moške; 19.20 Odprta meja; 19.50 Stičiče; 19.58 Dve minuti; 20.00 Risanke; 20.15 TV dnevnik; 20.30 Privid, film; 22.10 Propagandna oddaja; 22.30 Likovni rokturno.

Bob Woodward
Carl Bernstein

NIXONOV PADEC
 45.

Prevedel Dušan Dolinar

Predlagal je torej Haigu, naj bi pobudo prevzela Bela hiša. Sama naj bi objavila prepise vsebine s travov, zajela v svoja jadra pohvale za odkritosrčnost in spavila pogovore z magnetofonov na morje javnosti v najugodnejšem okviru, namesto da bi si jih pustila iztrgati v najmanj ugodnih okoliščinah.

Odločilno pomembno je, tako je dokazoval Buchanan, kako bo vsa zadeva pripravljena, v kakšen papir bo zavita. Najprej je treba obvestiti o travovih pravilno izbrane člane kongresa; pri vsebini slehernega travu je treba skrbno pretehtati čas za objavo; sleherni objavo pa je treba pospremiti s podrobno pravno analizo, ki bo napisana tako, da bo delovala v prid predsedniku.

Svoj načrt je opisal do podrobnosti.

Prvič, vse prepise s travov izpred 21. marca je treba objaviti na isti dan ter tako nasilno nakrmiti reporterje

in komentatorje z goro potiskanega papirja, ki bo zbulala vtis, da spodnaša Deana. Če bodo prepise pospremili s pravilno usmerjenimi govori, s pojednili in s pravnimi razlagami, ki bodo vsi po vrsti poudarjali Deanovo zmedenost ob datumih, bo Deanova verodostojnost resno načeta.

Naslednjega dne naj bi po Fuchananovi zamisli objavili vsebino tistih travov, ki najbolj škodujejo predsednikovi stvari, in tu tudi pogovor z 21. marca. Dan zatem pa naj bi objavili zapise s travov iz aprila 1973, tiste torej, ki so predsedniku najbolj v prid. Buchanan je bil prepričan, da so bili vsaj nekateri med pogovori z Deanom vnaprej pripravljani. Nixon je namreč vedel, da se vrtnjo magnetofoni. Dean pa ne. Toda za to, da predsednik govori za mikrofone, bodo vedeli samo ljudje, ki dobera in od blizu poznajo njegov način govorjenja in dela. Neposvečenim pa se bo zdelo, da predsednik daje izjave, ki njega samega odvezujejo krivde. Deanu pa vevlevaro pričevati po resnici in pravici. Če bomo pogovor z 21. marca tako «stisnili v obložen kruhek» iz bolj prebavljivega gradiva, utegnemo vso reč «neutralizirati».

Haig je načrt odobril in se ročno lotil uresničevanja. Izbrane člane republikanskega vodstva naj bi 22. decembra, zadnjo soboto pred božičnimi počitnicami, povabili v Belo hišo, jim orisali vsebino gradiva in jim ga pokazali. Pravnikta sta začela graditi razclenitve in osnutke za pisce govorov. Buchanan si je urejeno gradivo razvrstil po mapah. Nameravnali so ga najprej preizkusiti na vodstvu in ga na široko objaviti šele potem.

Dan pred napovedanim sestankom je Bryce Harlow odkorakal v Haigovo pisarno. Pravkar je bil zvedel za

načrt. «Al, zate imam zanimivo novico,» je izjavil. «Jutri boš odpušen.»

Haig je dvignil pogled iznad mize k njemu. «Saj ne, da mi to ne bi bilo pogodu, ampak zakaj to praviš?» V naslanjaču se je zleknil daleč nazaj, pričakujoč enega od Harlowovih duhovito sočutnih predavanj.

«Ti nisi prebral prepisov,» je dejal Harlow, ki jih tudi sam ni prebral, «pripravljaj pa se pripraviti velikemu možu, naj vse to objavi. In če je res prebrisan in prodoren, kakor mislim, da je, bo rekel: 'Ti si nespособen, lahko greš.' Jaz bom takšno odločitev na vso moč podprl. Neodgovorno bi bilo storiti, na kar se pripravljaj. Zanašal se samo na besede pravnikov in Pata. Sam nisi prebral niti vrstice.»

«Kaj misliš, kaj naj storim?» ga je vprašal Haig. «Saj drži - prepisov nisem niti videl.» Spregovoril je tiše. «Pa si tega tudi ne želim.»

«Bolje bo, če jih nočaj prebereš.»

«Jaz jih bom, ampak ti jih boš tudi,» mu je ukazal Haig. «Prebrala jih bova oba.»

Harlow je bedel in bral do treh ponoči. Zjutraj se je z vnetimi očmi vrnil v pisarno k Haigu. «Al, tile travki bodo predsednika uničili,» je dejal. «Ubili ga bodo.» Haig je tehtal Harlowove besede.

Harlow mu je strastno dopovedoval, da amaralnost teh prepisov niti v političnem svetu Washingtona ne bo vzdržala nikakršne preizkušnje, čeprav je zdaj božični čas. Nekateri odlomki so že takšni, da bodo ves postopek za odpravo skrčili na enourno razpravo v predstavniskem domu. Tam bodo vreščali in rjovel: «Glasujmo!

Glasujmo!» Harlok dobro pozna predstavniski dom. Kardar se poslanci razvnamejo, jih ne ustavi nihče več. Res je med temi ljudmi na Kapitolu kopica hinavcev. On in Haig že vesta, da v travkih odseva realni politični svet, v njih se zrcali resničnost Bele hiše. Toda politika na Hillu bodo ti prepisi prisilili k odzivu, potisnili jih bodo v to, da bodo svojimi volivcem in sebi morali dopovedovati, češ da resnični svet ni takšen.

Haig se je počutil, kot bi ga kdo polil z mrzlo vodo. Zdal se ni nič več navduševal nad zamisljo, da bi gradivo izročili komur že bode, še najmanj pa voditeljem predsednikove stranke. Zieglerja, Buchanana, Pricea, Garmenta, Buzhardtta in Harlowa je sklical na sestanek. Haig je dobro vedel, kdaj mora ubogati lastni nos, kdaj pa potegniti v težavno odločitev še druge. Vprašanje, o katerem se morajo dogovoriti, je tole, je dejal Haig: ali ne bi bilo pametneje, če bi sklep o objavi prepisov preložili na čas po drugem procesu v zvezi z Watergateom, ki naj bi se predvidoma začel nekje v aprilu.

Harlow je rekel, da politična razsodnost govori proti takojšnji objavi gradiva. Pogovor z dne 21. marca bo predsednika pokončal, tudi če ga prekrijejo s še tako debelo plastjo olepsav.

Buchanan mu je ugovarjal. Predsednik se mora problema znebiti. Misel, da gre v neposrednem smislu za očitno nezgodnost, bo mogoče uveljaviti samo, če jo spravijo v ospredje pri priči. Nixon vendar ni sam izplačal volilcev. Pomiloščeni ti ljudje niso bili. «Saj vendar nimamo opravka s katoliško cerkvijo, kjer je že misliti greh,» je končal Buchanan.

SPORT ŠPORT ŠPORT

Primorski dnevnik 11

SMUČANJE

VČERAJ V LIVIGNU

ODBOJKA

V ŽENSKI B LIGI

A. Wenzel najboljši J. Kuralt dober šesti

Križaj in Strel odstopila - Od Italijanov najboljši Giorgi

LIVIGNO - Andreas Wenzel, 21-letni smučar iz Liechtensteina, je svoj prvi mesto na tekmovalnem veslanju za 'Trofej Livigno'...

Table with 2 columns: Rank, Name, Points. Lists results for Wenzel, Halsnes, Gaspoz, Steiner, Burger, Kuralt, Giorgi, Bernardi, Fournie, Leuthy.

VRSTNI RED 1. Wenzel (Liech.) 2'38"67 2. Halsnes (Norv.) 2'30"82 3. Gaspoz (Svi.) 2'31"85...

3. ITALIJANSKA LIGA

Triestina hudo okrnjena

Danes ne bo nastopil niti Panozzo - Tudi Cremonese z oslabiljeno postavo - S porazom bi Triestina izgubila stik z vodčim Varesejem

Triestina je danes pred pomembnim srečanjem, saj bo v primeru poraza izgubila stik z vodčim Varesejem, proti kateremu je klonila...

1. ITALIJANSKA LIGA Teško gostovanje Udineseja v Milanu

Po nedeljskem zavrtljaju v prvi italijanski ligi, ki ga je označevala izredno piča berza zadetkov, samo

BOR INTEREVROPA DOBRO STARTAL

V moški B ligi pa je ekipa Bor JIK Banka naletela na premočnega nasprotnika

Pallavolo Volta - Bor Interevropa 0:3 (7:15, 3:15, 11:15) BOR: Kalan, Mesesnel, Pavletič, Glavina, S. Župančič, Kus, Debenjak, I. Župančič, Ficur, Rauber, Bolčina...

V LAS VEGASU

Antuofermo ohranil svetovni naslov v srednji kategoriji

Italijanski boksar pokazal veliko odločnost in zdržljivost - American Leonard novi svetovni prvak v kategoriji welter - V tretjem srečanju v New Orleansu Johnson osvojil naslov v srednjetežki kategoriji

V številnih krajih v Pugli so včeraj slavili velik uspeh 26-letnega Antuoferma, ki je v Las Vegasu uspešno branil svetovni naslov v srednji kategoriji...

OB PRISOTNOSTI ODBORNIKOV ŠD POLET IN ŠD KONTOVEL

Izvoljen novi upravni odbor ŠZ Jadran ter potrjena načela njegove ustanovitve

Od predvčerajšnjim ima športno združenje Jadran novi upravni odbor. Na sestanku, katerega so obredeli člani odbora ŠD Kontovela in ŠD Poleta...

Mundine premagal Ennia Comettija

Na predinočnjem boksarskem večeru v caribski športni dvorani ni organizatorji 'spokselbi' za razočaranje, kot se ob podobnih priložnostih rado dogaja, zanj pa je polnopravni član odbora...

TABORNIŠKI KOTIČEK

Sicer pa bomo o zadnji preizkušnji poročali v naslednjih Taboriških kotičkih. Naša pesmarica 'Zapojmo' kar dobro v promet, Počasi si utira pot tudi za taboriških odredih v Sloveniji...

MLADE TILAVADKE gimnastičnega oddelka Bora se vneto pripravljajo na svoj nastop v okviru sklepne proslave 20-letnice obstoja tega društva, ki bo na sporedu v petek, v tržaškem Kulturnem domu

JUBILEJNO LETO NAŠEGA TRŽAŠKEGA ŠPORTNEGA DRUŠTVA

V PETEK SKLEPNI PRAZNIK BORA

S slovesnostjo v Kulturnem domu bodo borovci zaključili letošnja praznovanja 20-letnice svojega obstoja

Letošnje leto je za športno združenje Bor jubilejno. Športniki te naše telesokulturne organizacije namreč z vrsto prireditelj za skoraj vse leto proslavljajo dve desetletji svojega obstoja...

Delovanje ZSSDI Sestanek ZSSDI z zvezami iz SRS Kot je bilo najavljeno, je bil v torek sestanek med športnimi delavci ZSSDI in predstavniki štirih strokovnih zvez v Sloveniji...

NAMIZNI TENIS

V petek sta dve ženski namiznoteniški ekipi Krasa gostovali v Vrtojbi, kjer sta odigrali štiri prijateljska srečanja z ekipama domače Vrtojbe...

HOKEJ NA LEDU

Italija - Jugoslavija 4:3 BOČEN - V prijateljski članski tekmi v hokeju na ledu je Italija premagala Jugoslavijo s 4:3 (2:0, 1:3, 1:0).

OBVESTILA

Smučarski odsek ŠD Mladina obvešča, da bo danes, 2. decembra (od 9. do 17. ure), sejem nove in rabljene smučarske opreme v bivšem slovenskem vrvcu v Krizu.

Paollettiju derbi MILAN - Izidi četrtega kola italijanskega odbojkarkega prvenstva moške A-1 lige.

DOMAČI ŠPORT

- VAM PREDSTAVI Predstavnikom Košarkarske zveze, Namiznoteniške zveze, Nogometne zveze, Odbojkarke zveze so zamejski športni delavci prikazali trenutno stanje omenjenih panog v zvezi...

Table with 2 columns: Rank, Name, Points. Lists results for Parma, Falconara, Grandplast, Edilcuoghi, Amaropit, Polenghi, SAI Marconi, Eldorado, Mazzei Pisa, Klippan Torino, Panini, Paoletti.

DOMAČI ŠPORT

VAM PREDSTAVI Predstavnikom Košarkarske zveze, Namiznoteniške zveze, Nogometne zveze, Odbojkarke zveze so zamejski športni delavci prikazali trenutno stanje omenjenih panog v zvezi...

DANES

NEDELJA, 2. DECEMBRA 1979 KOLESARSTVO 10.30 v Castionsu Nastopa tudi Adria

AMATERSKA LIGA

10.30 v Zavrčju Zaulc - Vesna ... 14.30 v Bazovici Zarja - Breg ...

AMATERSKA LIGA

10.30 v Padričah Gaia - S. Luigi 14.30 v Marianu Mariano - Juventusna

AMATERSKA LIGA

10.30 v Repnu Kras - Jadran (Dekani) 9.00 v Trstu, Ul. Flavija Glarizole - Primorje

AMATERSKA LIGA

10.30 v Dolini Breg - Chiarbola B 10.30 v Vidmu Donatello - Primorje

AMATERSKA LIGA

10.30 v Dolini Breg - Chiarbola B 10.30 v Vidmu Donatello - Primorje

